

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

24

YASAMA YILI

4

SIRA SAYISI: 563

Çankırı Milletvekili İdris Şahin ve Niğde
Milletvekili Alpaslan Kavaklıoğlu'nun; Devlet
İstihbarat Hizmetleri ve Milli İstihbarat Teşkilatı
Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
Teklifi ile İçişleri Komisyonu Raporu
(2/2011)

İÇİNDEKİLER

Sayfa

• 2/2011 Esas Numaralı Teklifin

- TBMM Başkanlığına Sunuş Yazısı 4
- Genel Gerekçesi 4
- Madde Gerekçeleri 5

• İçişleri Komisyonu Raporu 7

• Muhalefet Şerhleri 14

• Teklif Metni 27

• İçişleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin 27

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Devlet İstihbarat Hizmetleri ve Milli İstihbarat Teşkilatı Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ve gerekçesi ilişikte sunulmuştur.

Gereğini arz ederiz.

İdris Şahin
Çankırı

Alpaslan Kavaklıoğlu
Niğde

HAVALE EDİLDİĞİ KOMİSYONLAR (2/2011)	
ESAS	İçişleri Komisyonu
TALİ	Adalet Komisyonu Plan ve Bütçe Komisyonu Milli Savunma Komisyonu

GENEL GEREKÇE

Anayasanın “Devletin temel amaç ve görevleri” başlıklı 5 inci maddesinde Türk milletinin bağımsızlığını ve bütünlüğünü, ülkenin bölünmezliğini, Cumhuriyeti ve demokrasiyi korumak, kişilerin ve toplumun refah, huzur ve mutluluğunu sağlamak Devletin temel amaç ve görevleri olarak sayılmış olup, söz konusu görevin yerine getirilmesinde istihbari faaliyetler büyük önem arz etmektedir.

2937 sayılı Devlet İstihbarat Hizmetleri ve Milli İstihbarat Teşkilatı Kanunu ile, Türkiye Cumhuriyetinin ülkesi ve milleti ile bütünlüğüne, varlığına, bağımsızlığına, güvenliğine, Anayasal düzenine ve milli gücünü meydana getiren bütün unsurlarına karşı içten ve dıştan yöneltilen mevcut ve muhtemel faaliyetler hakkında milli güvenlik istihbaratını Devlet çapında oluşturma görevi Milli İstihbarat Teşkilatına verilmiş bulunmaktadır.

Dış politika ve güvenlik algısının tamamen değiştiği bir ortamda 2937 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği 1984 yılından bu yana dünyada ve ülkemizde meydana gelen değişim ve gelişmeler çerçevesinde, otuz yılı aşkın bir süre önce çıkarılan hükümlerinin günün ihtiyaçlarını karşılamakta zaman zaman yetersiz kaldığı, bu süre içerisinde diğer mevzuatta meydana gelen değişikliklere de uyum sağlanamadığı müşahade edilmiş olup, Milli İstihbarat Teşkilatının yeni güvenlik ve dış politika ihtiyaçlarına cevap verebilmesi için yasal düzenlemeler gerekmektedir.

Bu çerçevede Milli İstihbarat Teşkilatının görevlerini daha etkin ve verimli olarak yerine getirebilmesi için; Devlet kurumları ile koordinasyonun sağlanması, kişi, kurum, kuruluş ve yapılarla ilişki kurulabilmesi, bilgi ve belgelere ve iletişim alt yapılarına erişim sağlanabilmesi ve bunlardan

istifade edilebilmesi, gizlilik prensiplerine göre çalışılabilmesi, MİT mensuplarının haksız ve hukuksuz iddia ve isnatlarla görevlerinin açığa çıkmasına veya engellenmesine karşı gereken tedbirlerin alınabilmesi, bunların veya istihbarat hizmetlerine katkıda bulunan kişilerin kanunlarla tanınan koruma tedbirlerinden yararlandırılması önem arz etmektedir.

Diğer taraftan, Milli Güvenlik Kurulunun yapısı ve kararlarının niteliği gözönünde bulundurulduğunda, dış güvenlik, terörle mücadele ve milli güvenliğe ilişkin konularda Bakanlar Kurulunca MİT'e operasyonel görev verilebilmesine yönelik düzenleme yapılması ihtiyacı hasıl olmuştur.

Teklif ile; Milli İstihbarat Teşkilatının çağın gereklerine uygun hale getirilmesi ve diğer istihbarat teşkilatlarının imkan ve kabiliyetlerine kavuşturulabilmesi için gerekli düzenlemeler yapılmakta, insan istihbaratı ve teknik istihbarat yöntem ve kapasitesi artırılmaktadır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1- Madde ile, Milli İstihbarat Teşkilatına Bakanlar Kurulunca, Dış güvenlik, terörle mücadele ve milli güvenliğe ilişkin konularda görev verme imkanı tanınmaktadır.

Ayrıca, Milli İstihbarat Teşkilatına; her türlü teknik istihbarat ve insan istihbaratı usul, araç ve sistemlerini kullanması, yabancı istihbarat teşkilatlarının kullandığı usul, yöntem, imkan ve kabiliyetleri kazanması ile teknolojik gelişmeleri takip etmesi görevi verilmektedir.

Madde 2- Madde ile, Milli İstihbarat Koordinasyon Kurulunun yapısı değiştirilmekte, Kurulun, Başbakanın başkanlığında toplanabilmesi ve uygulamayı belirleyici kararlar alabilmesi imkanı getirilmektedir.

Madde 3- Madde ile, Milli İstihbarat Teşkilatının, görevlerini daha etkin ve verimli olarak yerine getirilmesi amacıyla mevzuatta yer alan yetkilerinin yeniden düzenlenmesi, güncellenmesi ve ihtiyaçları karşılayacak hale getirilmesi öngörülmektedir.

Bu bağlamda Milli İstihbarat Teşkilatının yabancı unsurların ülkenin ve vatandaşların iletişim güvenliğini tehdit eden faaliyetlerinin engellenmesine yönelik çalışmalar yapabilmesi ve görevlerini yerine getirirken gizli çalışma usul, prensip ve tekniklerini kullanabilmesi sağlanmaktadır. Ayrıca madde ile, MİT mensuplarının görev suçlarından dolayı soruşturulması Başbakanın iznine tabi olduğundan 6 ncı maddedeki bazı hükümler yürürlükten kaldırılmaktadır.

Madde 4- Madde ile, olağanüstü gayret ve fedakarlıkla yaptığı çalışmalar sonucunda; ülkenin ve milletin bölünmez bütünlüğünün korunmasında, Devletin yücelmesinde, milli menfaatlere katkıda ve hizmette üstün başarı ve yararlılık gösteren MİT mensuplarına verilecek madalyalar hakkında düzenleme yapılmaktadır.

Madde 5- Madde ile, deneme veya adaylık süresinde başarısız olan MİT mensuplarının naklen atanmalarına ilişkin düzenleme yapılmaktadır.

Madde 6- Madde ile, MİT'in, mensuplarına veya emeklilerine silah taşıma belgesi verebilmesine yönelik düzenleme yapılmaktadır.

Madde 7- Madde ile, Milli İstihbarat Teşkilatının gizli kalması gereken görev ve faaliyetlerinin asılsız iddia ve ithamlar ile açığa çıkarılmasına veya engellenmesine karşı tedbirler alınmakta, MİT mensuplarının ve istihbarat hizmetlerine yardım edenlerin ve bunların yakınlarının mağduriyetlerinin önlenmesine yönelik düzenlemeler getirilmektedir.

Madde 8- Madde ile, Milli İstihbarat Teşkilatının görev ve faaliyetleri ile görevlilerine ilişkin bilgi ve belgelerin temini, açıklanması, yayını, sahte olarak üretilmesi, başka bir ülke lehine siyasi veya askeri casusluk amacıyla kullanılması halinde verilecek cezalar ile MİT'in görev ve yetkilerinin kullanılmasını engelleyenlere ve istenen bilgi ve belgeleri vermeyenlere verilecek cezalar düzenlenmektedir.

Madde 9- Madde ile, MİT'in taleplerinin öncelikli olarak karşılanması ve bu talepleri yerine getirenlerin hukuki ve cezai sorumluluğunun doğmamasına ilişkin düzenleme yapılmaktadır.

Madde 10- Madde ile, MİT mensupları ile MİT'te görev yapmış olanların, MİT'in görev ve faaliyetlerine ilişkin hususlarda tanıklık yapamamaları düzenlenmekte ve belirli durumlardaki tanıklıkları da izne bağlanmaktadır.

Madde 11- Madde ile, Kamu kurum ve kuruluşları ile diğer kurum ve kuruluşların kullanımında bulunan her türlü malzeme, ekipman, teçhizat ve cihazı MİT'e devredebilmelerine kolaylık sağlanmaktadır.

Madde 12- Madde ile, istihbarat hizmetlerine yardımcı olanların görev, faaliyet ve yardımları nedeniyle sorumlu tutulamaması ile Teşkilat uhdesindeki bilgi, belge, veri ve kayıtların akademik çalışmalar ile edebi eserlerde kullanımına izin verilmesine yönelik usuller düzenlenmektedir.

Madde 13- Madde ile, MİT'in çağın gereklerine uygun teknik ve idari alt yapıya kavuşturulabilmesi ve istihbarat ve güvenlik amaçlı ihtiyaçlarının karşılanabilmesi için Savunma Sanayii Destekleme Fonundan Başbakanın onayıyla MİT Müsteşarlığına kaynak aktarılabilmesine imkan sağlanmaktadır.

Madde 14- Yürürlük maddesidir.

Madde 15- Yürütme maddesidir.

İçişleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

İçişleri Komisyonu

24.2.2014

Esas No: 2/2011

Karar No: 17

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

19/2/2014 tarihinde TBMM Başkanlığına sunulan 2/2011 esas numaralı “Çankırı Milletvekili İdris Şahin ve Niğde Milletvekili Alpaslan Kavaklıoğlu’nun; Devlet İstihbarat Hizmetleri ve Millî İstihbarat Teşkilatı Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi” Başkanlıkça; aynı tarihte esas komisyon olarak Komisyonumuza, tali komisyon olarak da Adalet, Millî Savunma ile Plan ve Bütçe komisyonlarına havale edilmiştir.

Komisyonumuz, 22/2/2014 tarihli 23’üncü toplantısında Başbakanlık; İçişleri, Adalet, Maliye, Millî Savunma bakanlıkları ile Millî İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığı, Savunma Sanayii Müsteşarlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı temsilcilerinin katılımlarıyla Teklifin görüşmelerine başlamıştır.

Teklif ile; Millî İstihbarat Teşkilatına (MİT) Bakanlar Kurulunca dış güvenlik, terörle mücadele ve millî güvenliğe ilişkin konularda görev verilebilmesinin sağlanması; MİT’in her türlü teknik istihbarat ve insan istihbaratı usul, araç ve sistemlerini kullanması, MİT’e yabancı istihbarat teşkilatlarının kullandığı usul, yöntem, imkân ve kabiliyetleri kazanması ile teknolojik gelişmeleri takip etmesi görevlerinin verilmesi; deneme veya adaylık süresinde başarısız olan MİT mensuplarının naklen atamalarına ilişkin düzenleme yapılması; MİT’e ait bilgi ve belgeleri çalan veya yetkisiz bir şekilde elde edenlere verilecek cezalar hakkında düzenleme yapılması; MİT bünyesindeki bilgi ve belgelerin paylaşılmasına ilişkin kuralların belirlenmesi; 3238 sayılı Kanuna ekleme yapılarak istihbarat ve güvenlik amaçlı ihtiyaçların için Savunma Sanayii Destekleme Fonundan Başbakanın onayıyla MİT Müsteşarlığına kaynak aktarılabilmesine imkân sağlanması öngörülmektedir.

Hükümet temsilcisi tarafından Teklif’in tümü üzerinde yapılan açıklamalarda;

- Parlamentoya yasa hazırlıklarının iki yolla geldiği, bunlardan birinin Hükümetin gönderdiği tasarılar olduğu, diğerinin ise milletvekilleri tarafından verilen teklifler olduğu, ancak tekliflerin de mutlaka Hükümete, ilgili Bakanlığına, ilgili idareye gönderildiği, görüşlerin alındığı ve ondan sonra işlemlerin yürütüldüğü, bu manada Hükümetinde bu konuda hem görüşünün hem de katkılarının bulunduğu,

- Millî İstihbarat Teşkilatının görevlerini 1 Ocak 1984 yılında yürürlüğe giren 2937 sayılı Kanun uyarınca yürütmekte olduğu, aradan geçen otuz yıllık süre zarfında Türkiye ve dünyanın sadece siyasi, ekonomik, teknolojik ve sosyolojik olarak değil, kurumsal yapılar olarak da çok büyük değişim geçirmiş olduğu,

- Bu Kanunun yürürlüğe girdiği dönemde ülkemizde istihbarat faaliyetiyle işgal eden tek kurumun 1926 yılında kurulmuş olan Millî İstihbarat Teşkilatı olduğu, ancak aradan geçen otuz yıl içinde Emniyet Genel Müdürlüğü İstihbarat Daire Başkanlığı başta olmak üzere kolluk görevi yürüten Jandarma Genel Komutanlığı İstihbarat Başkanlığı ve ihtisas görevi yürüten MASAK gibi yurt içinde istihbarat toplayan, bilgi temin eden ve zamanla büyük bir kapasiteye erişen birimlerin olduğu,

- Teklif ile, 1984 yılında yürürlüğe giren 2937 sayılı Yasa ile hemen her konuda istihbarat toplamaktan sorumlu olan Millî İstihbarat Teşkilatının görev alanlarının daraltılarak daha belirgin hâle getirildiği, dış güvenlik, millî savunma, terörle mücadele, istihbarata karşı koyma ve siber suçlarla mücadele konularındaki faaliyetlerinin olgunlaştırılmasının hedeflendiği,

- Teknik istihbarat kabiliyeti olarak istihbarat faaliyetlerinin dünya genelinde iki alanda icra edilmekte olduğu, bunların insan istihbaratı ve teknik istihbarat olduğu, İngiltere, Amerika Birleşik Devletleri, Rusya, Çin, Avusturalya, Kanada gibi bazı ülkelerde sadece teknik istihbarat toplayan ayrı teşkilatlar bulunmaktayken Fransa, Hollanda, İspanya, İtalya, Almanya örneklerinde olduğu gibi teknik istihbarat ve insan istihbaratı toplama çabalarını birleştiren ülkelerin de bulunmakta olduğu,

- Dış politika ve millî savunma konularında teknik istihbarat toplama gayretlerinin insan istihbaratı kadar önem arz etmekte olduğu, 2012 yılında Genelkurmay Elektronik Sistemler Komutanlığının Millî İstihbarat Teşkilatına devredilmiş olduğu, bu kurumun Sinyal İstihbaratı Başkanlığı adı altında MİT içindeki elektronik istihbarat üniteleriyle birleştirilmiş olduğu, iki kurumun teknik istihbarat kapasitesinin birleştirilmesiyle yabancı askerî kuvvetlerin haberleşmeleri başta olmak üzere millî çıkarları korumaya yönelik teknik istihbarat faaliyetlerinin Millî İstihbarat Teşkilatı içerisinde büyük bir önem kazanmış olduğu,

- Millî İstihbarat Teşkilatının 4045 sayılı Güvenlik Soruşturması Kanunu ile verilen görevler doğrultusunda başta silahlı kuvvetlerde silahaltına alınan asker ve muvazzaflar olmak üzere kamu kurum ve kuruluşlarında gizli bilgiye erişecek şahıslarla ilgili gelen talepler çerçevesinde her yıl yaklaşık 250 bin kişinin arşiv araştırması ve güvenlik tahkikatını yapmakta olduğu, bu durumun, teşkilat üzerinde çok önemli bir yük oluşturduğu, tabiatıyla, teşkilatın bu görevi bihakkın yerine getirebilmesi için ihtiyaç duyacağı verilere erişebilmesinin de önem arz etmekte olduğu,

- Ülkemize yönelik terör ve casusluk faaliyetlerinin önceden tespit edilebilmesi amacıyla teknik analizin hayati önem taşımakta olduğu, bu tür bir analiz içinse sağlıklı ve doğru verilere erişimin hayati önem arz ettiği, bu açıdan başta Türkiye İstatistik Kurumu, MASAK, e-Devlet portalı olmak üzere diğer kamu kurumlarınca güvenlik kleransı olmadan erişilen verilere MİT’de sadece güvenlik kleransına sahip personelin erişimine açılmasının, tehditlerin önceden tespit edilebilmesi için hayati önemi haiz olduğu,

- Millî İstihbarat Teşkilatı faaliyetlerinin hâlihazırda çoğunun karşı casusluk ve dış istihbarata yönelmekte olduğu, iç güvenlik konularında ise Emniyet Genel Müdürlüğü, Jandarma Genel Komutanlığı ve MASAK ile istihbarat paylaşımında bulunmakta olduğu,

- 1982 Askeri müdahalesinden hemen sonra, 1984 yılında çıkan Kanunla Millî İstihbarat Teşkilatına her alanda yeni ve geniş yetkiler verilmiş olduğu, uygulamaların gizli yönetmeliklerle devam ettirilmekte olduğu, bu yönetmeliklerde, en geniş yetkilerin var olduğu, gelinen noktada bu Teklifle daha şeffaf bir kurum ortaya çıkarılmaya çalışıldığı ve amacın Türkiye Büyük Millet Meclisinde görüşülen bu teklifle, TBMM’nin, basının ve milletin bilgilendirilmesi olduğu,

- Dünyada, özellikle batıda gerek insan istihbaratı ve teknik istihbaratı beraber yürüten örneklerle gerekse bu faaliyetleri ayrı yapılarla icra eden örneklerle bakıldığında söz konusu kurumlara verilen yetkilerin MİT’e verilmesi teklif edilen yetkilerden çok daha fazla olduğu,

- Hükümetin üzerinde çalıştığı diğer bir konunun istihbarat ve güvenlik servislerinin parlamenter denetime açılması olduğu,

- Hâlihazırda Millî İstihbarat Teşkilatının iç denetim mekanizmalarının olduğu gibi, bunun yanı sıra Başbakanlık Teftiş Kurulu ve Sayıştay Denetimi başta olmak üzere teşkilatın dış denetiminin de yapılmakta olduğu, ancak hedefin, teşkilatın parlamenter denetime açılması olduğu, yerleşik bürokrasinin parlamento tarafından denetlenmesi hususunun detaylı ve dikkatli bir çalışma gerektirdiği, sadece teşkilatın değil, tüm güvenlik bürokrasisinin de böylesi bir reforma ihtiyacı olduğu,

- Amacın muhaberat devletlerinin temeli olan kaba kuvveti ve hukuksuzluğu değil, gelişmiş ülkelere özgü bir keyfiyet olan elektronik ve teknik istihbarat kapasitesini hukuki zemine oturtturarak artırmak olduğu,

- Millî İstihbarat Teşkilatının 8 bine yakın personeli bulunmakta olduğu, bu insan kaynağının çoğunluğunu teknik konularda görevli personel, tercümanlar, dil analistleri ve yardımcı hizmetlerde bulunan personelin oluşturmakta olduğu, Millî İstihbarat Teşkilatı bünyesinde muhaberat devletinde olması gereken yüzbinleri bulan bir silahlı güç ve personelin bulunmadığı,

- Millî İstihbarat Teşkilatı Kanunu'nun yürürlüğe girdiği 1984 döneminde günümüzdeki kitle iletişim araçlarının birçoğunun olmadığı, günümüzde ise bu alanda düzenleme yapmak gerekliliğinin son derece zorunlu hâle geldiği, Millî İstihbarat Teşkilatına verilen yetkilerin kullanılması millî savunma, dış istihbarat, casusluk ve terörizmle mücadele alanlarını kapsamakta olduğu,

- Finansal verilerin incelenmesine yönelik getirilen düzenlemenin amacının kişileri takip etmek olmadığı, hedeflenenin tehdit oluşturabilecek şüphelileri tespit etmek amacıyla normal olmayan ancak belirli profillerde davranan kişileri tespit edebilme imkânının sağlanması olduğu, diğer taraftan, kredi kartlarına ilişkin bilgiler, finansal bilgiler ve para transferlerine ilişkin bilgilerin hâlihazırda herkesin ulaşabildiği bilgiler olduğu,

- Bir kişinin sürekli dinlenebilmesi, iletişiminin denetlenebilmesi için bir kişiyi, sürekli bu işle ilgilenecek şekilde bir memur görevlendirmenin gerektiği, hâlihazırdaki insan kaynağı yapısıyla teşkilatın içeriğe yönelik böyle bir uygulama oluşturmasının mümkün olmadığı, hâlihazırda mahkeme kararıyla gerçekleştirilen ve TİB'te kayıtlı iletişimin denetlemesine yönelik MİT'e ait faaliyetlerin sayısının 2.473 olduğu, bunun yarısından fazlasının yabancılara yönelik olduğu, geriye kalanların ise terörist ve casusluk vakalarını kapsamakta olduğu,

- Diğer taraftan, Millî İstihbarat Teşkilatının ağırlıklı olarak yurt dışına yönelik ve sınır güvenliğini ilgilendiren konular kapsamında dinleme faaliyetlerinin gerçekleştirmekte olduğu, toplam 20 dilde dinleme faaliyetinin yürütülmekte olduğu,

- Güçlü demokrasilerin, güçlü istihbarat teşkilatlarına sahip olduğu bu bağlamda teknik kabiliyete gelişkin, çağın gereklerine uygun, yetişmiş insan kaynağına sahip bir teşkilat için bu değişikliklerin hayata geçirilmesi gerektiği,

ifade edilmiştir.

Kanun Teklifinin tümü üzerindeki görüşmeler kapsamında aleyhte olmak üzere;

- Teklifin özellikle basın özgürlüğünü, özel yaşamın gizliliğini ilgilendiren hükümler içermesi ve Anayasa ile doğrudan ilintili olması sebebiyle öncelikle Anayasa Komisyonu'nda görüşülmesi, ayrıca tali komisyonların da görüşünün alınmasının gerektiği,

- Teklifin toplum içinde yeterince tartışılmadan TBMM'ye gönderilmesinin bir eksiklik oluşturduğu,
- Kamu kurumlarının katılımlarının temini ve görüşlerinin alınması için düzenlemenin tasarı olarak hazırlanmasının daha uygun olacağı,
- Teklif'in MİT'e sınırsız dinleme olanağı tanındığı, bunun haberleşme özgürlüğüne aykırı olduğu,
- Teklif'in yargının işlevsiz kılınmasına ilişkin hükümler içerdiği, özel yaşamın gizliliğine ve kişisel verilerin korunmasına ilişkin Anayasa hükümlerine aykırılıklar içerdiği,
- Teklif ile MİT'e tanınan geniş yetkilerin kullanım biçiminin denetimine ilişkin hükümlere yer verilmediği; bu geniş yetkilerin, yargı, yasama, kamuoyu ve basın denetiminin dışında tutulduğu; böylece bir "istihbarat devleti"nin kurulmasına giden bir sürecin yaşandığı,
- MİT mensuplarına; Cumhurbaşkanına ve milletvekillerine tanınanın üzerinde bir dokunulmazlık sağlandığı,
- Teklif hükümlerinden birçoğunun daha önce kabul edilen Darbe ve Muhtıraları Araştırma Komisyonu raporundaki ilkeler ile açık çelişkiler içerdiği,
- Teklif'in millî istihbarat gibi önemli bir alanı düzenlemesi nedeniyle, tüm toplum kesimlerinin katılımı ve iktidar-muhalefet uzlaşması temelinde olgunlaştırılması gerektiği,
- İç güvenlik alanındaki geniş kurumsal yapılanma dikkate alındığında MİT'in iç güvenlik alanında operasyonel düzeyde olacak biçimde işlevde bulunmasının yerinde görülmemeyeceği,
- İstihbarat örgütüne operasyonel görev verilmemesi gerektiği, çünkü istihbarat hizmetleriyle, operasyon hizmetlerinin aynı teşkilata verilmesinin uygun olmadığı,
- Örtülü operasyonda o fiilî işleyen kişinin cezasını çekmesi gerektiği, devletin ve kurumların bu kişileri korumaması gerektiği, MİT'in çalışma usulünün de böyle olması gerektiği,
- Yargı denetiminden uzaklaştırılan bir sınıf ve zümrenin en azından Meclis denetimi altında olması gerektiği,
- Teklif ile Parlamento denetim komisyonlarının erişemediği bilgilere MİT'in erişebilmesinin yolunun açıldığı,
- Kanunlar çatışması durumunda genel hukuk ilkeleri gereği genel kanun-özel kanun ve önce çıkan-sonra çıkan kanun uygulamaları varken teklif ile Millî İstihbarat Teşkilatını düzenleyen Kanuna Anayasa'yla diğer yasalar arasında bir yer verildiği; bunun da söz konusu Kanunun diğer kanunlardan üstün tutulacağı anlamına geldiği,
- MİT'in görev alanına giren işlerde cumhuriyet savcısının yetkisinin kaldırıldığı, esas olanın kurumlar arası koordinasyonun bir şekilde sağlanması olduğu, Teklif'in bu yönüyle de hukuk devletiyle bağdaşmadığı,
- Teklif ile haberi yazanın, editörün, genel yayın yönetmeninin ve yayının sahibinin sorumluluk altına girdiği; Teklif'in yasallaşması ile yayın sahibinin yayın içeriğine de karışması gerekeceği bunun ise editöryal bağımsızlığı ortadan kaldıracığı,
- "Millî güvenliğe ilişkin" ifadesinin sınırını tespit etmenin mümkün olmadığı, dolayısıyla bu nedene bağlı tanımlanan görev ve yetkinin sınırının çizilmesi gerektiği,
- "Yabancı istihbarat teşkilatlarının kullandığı yöntem" tabirinin sınırının belirsiz olduğu, sınırı belli olmayan böyle bir yöntemin bir teklifte yer almaması gerektiği,

-Teklif yasalaştığında bankaların güvenliğinin ve hesap sahiplerinin güvenliğinin kalmayacağı,
-Teklif ile MİT'in "yargılanamazlık zırhı"nın biraz daha kalınlaştığı, bunun hukukun üstünlüğünün geriye gitmesi anlamına geldiği esasen bu tip kurumlarda yetkinin daha fazla denetlenmesi gerektiği,

-Takdir hakkının kötüye kullanılmasına karşı hukukun getirdiği himayelerin yasa tarafından düzenlenmesi gerekirken teklifte bunun olmadığı,

-Özel yetkilerin kötüye kullanılmasına karşı denetim mekanizmalarının kurulmasının çok önemli olduğu; bu denetimlerin özel yetkilerin onaylanma sürecini, izin geçerlilik süresini, ne şekilde kullanılabileceğini ve bu yetkiler sebebiyle istismara uğradıklarını iddia eden kişilere yönelik çareleri mutlaka kapsamı gerektiği,

-İstihbarat etkinliğinin sonrasında devreye sokulan denetimlerin nasıl olacağı, kasetlerin, fotoğrafların ve transkriptlerin ne kadar süreyle saklanabileceği ve kimlerle hangi amaç için paylaşılacağı yasalarla mutlaka düzenlenmesi gerektiği,

-Güvenlik ve istihbarat servislerinin gözetiminin tek başına hükümetin tasarrufuna bırakmanın muhtemel istismara davetiye çıkacağı, Parlamentonun müdahilliğinin duruma meşruiyet ve demokratik sorumluluk katacağı,

-Mahkeme kararına dayalı olmayan arama ve el koyma gibi işlemlerin MİT'e verilmemesi gerektiği,

-Yargının elini daraltacak, kurumlara suistimal yolunu açacak düzenlemelere gidilmemesi gerektiği, karşılığında yargılama ve ceza olmadığı için MİT mensuplarının yetkilerini kötüye kullanabilecekleri,

-Teklif'in 1'inci maddesi ile düzenlenen yetkinin sınırsız olduğu ve her görevin bir şablonu olması gerektiği,
ifade edilmiştir.

Kanun Teklifi'nin tümü üzerindeki görüşmeler kapsamında lehte olmak üzere;

- 1983 yılında kabul edilen 2937 sayılı Kanunun, zaman içinde yaşanan değişikliklere uygun biçimde yeniden ele alınıp düzenlenmesinin temel bir gereksinim olduğu, Teklif'in bu gereksinimi karşılamak amacıyla hazırlandığı; aynı bağlamda olmak üzere, Teklif'in, MİT teşkilatının yeni güvenlik ve dış politika ihtiyaçlarına cevap verebilmesi için yasal alt yapıyı kurma amacını taşıdığı; MİT'in görevlerini daha etkin ve verimli olarak yerine getirebilmesi yönünde devlet kurumları ile eşgüdümün sağlanması, MİT'in kişi, kurum ve kuruluş ve yapılarla ilişki kurabilmesi, bilgi ve belgelere ve iletişim alt yapılarına erişim sağlanabilmesi, gizlilik ilkesine göre çalışabilmesine ilişkin günün gereklerine uygun bir yapı oluşturulmasının amaçlandığı,

- Özellikle MİT mensuplarının haksız ve hukuksuz iddia ve ispatlarla görevlerinin açığa çıkmasına veya engellenmesine karşı gereken önlemlerin alınabilmesinin ve istihbarat hizmetlerine katkıda bulunan kişilerin kanunlarla tanınan koruma tedbirlerinden yararlandırılmasının gerekli olduğu, bu gerekliliklerin Kanun Teklifi'nin getirdiği düzenlemeler ile karşılanmaya çalışıldığı,

- MİT'e operasyonel görev verilmesine yönelik düzenleme yapılması gereksiniminin son dönemlerde öne çıkan başlıca unsurlardan biri olduğu, Teklif'in bu alandaki eksikliği de karşıladığı,

- Teklifle MİT'in çağın gereklerine uygun hâle getirilmesi ve diğer istihbarat teşkilatlarının imkân ve kabiliyetlerine kavuşturulabilmesi için gerekli düzenlemelerin yapıldığı; yine, insan istihbaratı ve teknik istihbarat yöntem ve kapasitesinin de artırıldığı,

-“Çok aşırı yetki veriyoruz, müthiş yetenekler veriyoruz.” eleştirilerine muhatap olan işlerin hepsinin MİT’in yapagelmekte olduğu, ancak son birkaç yıldır bu yaptığı işlerin hukuki dayanaklarının eksik, zayıf olması nedeniyle tartışılır hâle geldiği ifade edilmiştir.

Komisyonumuzca Teklif’in tümü üzerinde yapılan görüşmeler neticesinde maddelerine geçilmesi kabul edilmiştir.

Komisyonumuzca Kanun Teklifi’nin;

1’inci maddesi; uygulamada oluşacak tereddütlerin önüne geçilmesini ve meri mevzuatta, Millî İstihbarat Teşkilatının yabancı istihbarat servislerinin kullandığı teknolojileri kazanmasına yönelik hükümlerin hâlihazırda var olduğundan hareketle ve tekrarın önüne geçilmesini teminen Teklif metninde yer alan (j) bendinin yeniden düzenlenmesi, ayrıca Millî İstihbarat Teşkilatına, bu Kanunda belirtilen görevler dışında görev verilememesi yönünde değişiklik yapılması suretiyle,

2’nci maddesi, Millî İstihbarat Teşkilatı Koordinasyon Kuruluna sadece ilgili bakanlıkların müsteşarlarının katılmasının sağlanması yönünde değişiklik yapılması,

3’üncü maddesi, Kanun çerçevesinde talep edilecek bilgi, belge ve kayıtların MİT’in görev alanlarıyla ilgili olmasını, ayrıca MİT tarafından gerçekleştirilecek istihbari dinlemelere karar verme görev ve yetkisinin, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca belirlenen Ankara ağır ceza mahkemesinin üyesine verilmesini teminen değiştirilmesi suretiyle,

4’üncü maddesi, kanun yazım tekniğine uygunluğun sağlanması amacıyla Teklif’in bu maddesi ile değiştirilen 2937 sayılı Kanun’un mülga 16’ncı maddesinin yerine yeni ihdas edilen maddenin 2937 sayılı Kanuna mükerrer madde olarak eklenmesini teminen çerçeve madde hükmünün değiştirilmesi, bu doğrultuda işlenecek madde hükmünde yer alan “Madde- 16” ibaresinin de “Madde- 16/A” şeklinde değiştirilmesi, ayrıca bu madde kapsamında verilecek madalyaların kayıt altına alınmasını teminen üçüncü fıkrada geçen “bunların” ibaresinden sonra gelmek üzere “kaydına,” ibaresinin eklenmesi suretiyle,

5’inci ve 6’ncı maddesi aynen,

7’nci maddesi, 2937 sayılı Kanun kapsamındaki suçlar ile MİT mensuplarının görev suçlarına ilişkin yargılamaların Ankara ağır ceza mahkemelerinde gerçekleştirilmesini, MİT mensupları ile istihbarat hizmetlerine yardımları belgelendirilenler ile bunların eş, çocuk, ana, baba ve kardeşlerinin 12/4/1991 tarihli ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununda yer alan koruma tedbirlerinden yararlandırılmalarında MİT Müsteşarına takdir yetkisi verilmesi yönünde değişiklik yapılması suretiyle,

8’inci maddesi, MİT’in görev ve faaliyetlerine ilişkin bilgi ve belgelerin tahrif edilmesi veya geçici de olsa tahsis olundukları yerden başka yerde kullanılmasına ilişkin hususların cezaî müeyyideye tabi tutulmamasını, ayrıca MİT görev ve faaliyetlerine ilişkin bilgi ve belgelerin basın ve yayın yoluyla yayımlanması halinde öngörülen cezaların yeniden düzenlenmesini teminen değişiklik yapılması suretiyle,

9’uncu ve 10’uncu maddesi aynen,

11’inci maddesi, MİT tarafından geçici süreyle ihtiyaç duyulan taşınırların, ihtiyaç kalmadığında tekrar ilgili idareye teslim edilmesini teminen değiştirilmesi suretiyle,

12’nci maddesi, MİT uhdesindeki istihbari nitelikteki bilgi, belge, veri ve kayıtlar ile yapılan analizlerin Türk Ceza Kanununun İkinci Kitap Dördüncü Kısım Yedinci Bölümünde yer alan suçlar hariç olmak üzere, adli mercilerce istenememesini teminen değiştirilmesi suretiyle,

13, 14 ve 15'inci maddeleri aynen,

kabul edilmiştir.

Teklif'in tümü Komisyon üyelerimizin oyçokluğu ile kabul edilmiştir.

Komisyonumuzdaki görüşmeler sırasında tam tutanak tutulmuştur.

Teklif, kanunların hazırlanmasında uygulanan usul ve esaslar doğrultusunda, kanun yapım tekniğine uygunluğun, kavram ve dil birliğinin sağlanması amacıyla Komisyon Başkanlığımıza verilen yetki kapsamında redaksiyona tabi tutulmuştur.

Komisyon üyelerimizden Konya milletvekilleri Mustafa AKIŞ ve Gülay SAMANCI ile Çankırı Milletvekili İdris ŞAHİN, İçtüzüğü'nün 45'inci maddesi uyarınca Genel Kurulda İçişleri Komisyonunu temsil etmek üzere bu konuda özel sözcü olarak seçilmişlerdir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>Mehmet Ersoy</i>	<i>Hüseyin Bürge</i>	<i>Alpaslan Kavaklıoğlu</i>
Sinop	İstanbul	Niğde
Kâtip	Üye	Üye
<i>Gülay Samancı</i>	<i>Ali Küçükaydın</i>	<i>Ahmet Toptaş</i>
Konya	Adana	Afyonkarahisar
(Bu raporun özel sözcüsü)		(Muhalefet şerhim eklidir) (İmzada bulunamadı)
Üye	Üye	Üye
<i>Fatma Salman</i>	<i>Tanju Özcan</i>	<i>Cuma İçten</i>
Ağrı	Bolu	Diyarbakır
	(Muhalefet şerhim eklidir) (İmzada bulunamadı)	
Üye	Üye	Üye
<i>Sermin Balık</i>	<i>Ali Serindağ</i>	<i>Celal Dinçer</i>
Elazığ	Gaziantep	İstanbul
	(Muhalefet şerhim vardır)	(Muhalefet şerhim vardır)
Üye	Üye	Üye
<i>Birgül Ayman Güler</i>	<i>Muzaffer Aslan</i>	<i>İlyas Şeker</i>
İzmir	Kırşehir	Kocaeli
(Muhalefet şerhim var)		
Üye	Üye	Üye
<i>Mustafa Akış</i>	<i>Ahmet Tevfik Uzun</i>	<i>Hasan Hüseyin Türkoğlu</i>
Konya	Mersin	Osmaniye
(Bu raporun özel sözcüsü)		(Muhalefet şerhim eklidir) (İmzada bulunamadı)
Üye	Üye	Üye
<i>İdris Şahin</i>	<i>Özcan Ulupınar</i>	<i>Mehmet Altay</i>
Çankırı	Zonguldak	Uşak
(Bu raporun özel sözcüsü)		

KARŞI OY YAZISI

TBMM Başkanlığı'nca İçişleri Komisyonu'na (2/2011) esas numarası ile havale edilen Çankırı Milletvekili İdris ŞAHİN ve Niğde Milletvekili Alpaslan KAVAKLIOĞLU'nun *Devlet İstihbarat Hizmetleri ve Millî İstihbarat Teşkilatı Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi* ve gerekçesi 22 - 23 Şubat 2014 tarihleri arasında görüşülmüştür. Komisyon çalışmaları sırasında, Cumhuriyet Halk Partili komisyon üyelerinin ve komisyon üyesi olmayan CHP'li milletvekillerinin eleştiri ve önerileri kabul görmemiş ve Teklif iktidar partisi milletvekillerince bazı ufak değişiklikler yapılarak oy çokluğu ile kabul edilmiştir.

Teklif, Anayasaya aykırı hükümler içermektedir. Bütün uyarılarımıza karşın, teklifin Anayasa Komisyonu'na gönderilmesi gerektiğine ilişkin önerimiz kabul edilmemiştir. Teklif, gider arttırıcı mali hükümler içermektedir. Bütün uyarılarımıza karşın, Plan Bütçe Komisyonu'na gönderilmesi de kabul görmemiştir. Aynı biçimde, başta Anayasa olmak üzere hukuk kurallarına aykırı hükümlerin giderilmesi ve daha düzenli bir teklif haline getirilmesi için **alt komisyon kurulması** önerimiz de iktidar partisi milletvekillerince reddedilmiştir. Reddedilen önerilerimiz, oldukça ham durumda olan Teklif'in TBMM eliyle olgunlaştırılması için gereken çabanın gösterilmesine olanak vermemiştir.

Konunun bir "kanun teklifi" olarak gündeme getirilmesi, "kanun tasarısı"larında izlenen yolların atlanması nedeniyle kendi başına sorundur. Gündeme getirilen düzenleme, hemen tüm kamu kurum ve kuruluşlarını doğrudan ilgilendirmekte, dolayısıyla Bakanlar Kurulu'nun değerlendirmesinin alınmasını zorunlu kılmaktadır. Bilindiği gibi kanun tasarıları, ilgili kurumca hazırlandıktan sonra bürokrasiye ve Bakanlar Kurulu imzasına açılırken, kanun tekliflerinde bu kanallar kullanılmamaktadır. Dolayısıyla konu bürokrasinin ve siyasetin en üst organlarının görüş ve değerlendirmelerinden kaçırılmış olmaktadır. TBMM gündemine gelen metnin hamlığı, bu tercihin doğrudan sonucu olmuştur.

Şimdi TBMM Genel Kurulu bürokrasiden; Bakanlar Kurulu'ndan; TBMM uzmanlık komisyonlarından geçmemiş bir metni görüşmek zorunda bırakılmaktadır. Bu usul, söz konusu yasal değişikliği daha doğmadan sakatlamıştır.

Teklifin Genel Niteliği: TBMM gündemine iki milletvekilinin imzasıyla getirilmiş olmasına karşın, Başbakanlık tarafından istendiği ve MİT tarafından hazırlandığı anlaşılan Teklif, MİT'in görev ve yetki alanını genişletmekte, MİT'i yalnızca istihbarat toplayan bir kurum olmaktan çıkararak doğrudan operasyon yapma yetkisiyle donatmakta, MİT'i yalnızca görev ve yetkileri bakımından değil aynı zamanda personeli bakımından da ağır zırhlarla koruma altına almaktadır. Buna karşın MİT'in bürokratik, yargısal, siyasal ve kamuoyu eliyle denetimine ilişkin hiçbir düzenleme öngörmemektedir.

Mevcut MİT yasasında bu kurum dışındaki aktörlerle işbirliği talep edilmesi durumunda bu talebin öncelikle karşılanmasıyla ilgili hükümlerin hemen tümü kamu kurumları ve kamu görevlileri ile ilgiliyken, getirilen düzenleme bu yükümlülükleri özel sektör ve vakıf, dernek gibi gönüllü sektör kurumlarıyla sıradan yurttaşları da içine alacak şekilde genişletmiştir. Düzenleme, istisnai nitelikte kabul edilebilecek yetkileri genel yetki haline getirmiş, MİT'i olağanüstü kurum olarak tanımlanabilecek bir yapıya büründürmüştür. Böyle bir tavrın, demokratik istihbarat yapısı yaratamayacağı ve ortaya despotik bir istihbarat yapılanması çıkaracağı tartışmasızdır. Sınırsız ve sorumsuz bir istihbarat – operasyon yetkisi, hem devletin demokratik hukuk devleti olma ilkesine hem de yurttaşların bireysel hak ve güvenliklerine tehdit oluşturmaktadır.

Teklif Madde 1, MİT'in GÖREVLERİNİ GENİŞLETMEK. Mevcut yasanın 4. Maddesine (h, i, j) fıkraları eklenmiştir. (h) fıkrasıyla MİT'e "dış güvenlik", "terörle mücadele", "millî güvenlik" konularında "**Bakanlar Kurulu'nca verilen her türlü görevi yapmak**" yetkisi verilmiştir.

MİT, mevcut (f) fıkrasıyla “Milli Güvenlik Kurulu’nda belirlenecek diğer görevleri yapmak” durumundadır. Teklif, bu fıkraya dokunmayarak MİT’e genel görev verme yetkisini Milli Güvenlik Kurulu’na bırakırken, belirtilen üç alanda ikinci bir ‘amir’ yaratmaktadır. Bu durumun görev-yetki geçişi yaratacağı açıktır. Özellikle sayılan üç görev alanının da tanımlanmış olmadığı göz önünde bulundurulursa, ortaya karmaşa çıktığı açıkça görülebilir. Doğru olan, emir vermede tek ‘amir’ ilkesine uyulması; bu ‘amir’in de Bakanlar Kurulu üyelerinin zaten içinde yer aldığı uzman yapı olarak Milli Güvenlik Kurulu olarak kabul edilmesidir. Bakanlar Kurulu yürütme organının genel yetkili parçasıdır. Böyle bir uzmanlık alanı için ‘doğrudan görev vermek’ yeteneğinde değildir. Görev vermek, görevin yerine getirilişini de izlemek demektir; bu ise ancak uzman kurum/kurullarla gerçekleştirilebilir. Böylece bu kritik önemdeki alanda partizanca uygulama riskiyle birlikte konulara gerekli düzeyde hakim olmayan bir kurulun neden olacağı hatalar ortadan kaldırılabilecektir.

Bakanlar Kurulu, MİT’i başbakanlığa bağlayan 2. Maddeyle bir bütün olarak gündeme getirilmiştir. Ancak, aşağıda belirtileceği gibi, İçişleri Komisyonu görüşmelerinde 2. Madde Teklif sahiplerince tümüyle kaldırılmıştır. Bu çerçevede, 1. Maddedeki yanlısın da düzeltilmesi gerekirken, iktidar sahipleri bu düzeltmeyi yapmamışlardır.

(i) fıkrası, MİT’e “milli savunma” alanında her türlü teknik ve insan istihbaratı yapma görevi vermektedir. Milli Savunma, Genelkurmay Başkanlığı ve Milli Savunma Bakanlığı ile ilgili bir alandır. Bu doğrudan “askeri” bir iştir. Bu işin MİT’e görev olarak verilmesi, başka bir görev – yetki karmaşası ve görevin gereği gibi yerine getirilmesi sorunu yaratmak demektir.

(j) fıkrasıyla eklenen, çağdaş istihbarat usul ve yöntemlerini araştırmak, teknolojik gelişmeleri takip etmek ve uygun görülenleri temin etmek işinin ayrı bir “görev” olarak belirtilmesi anlamlı değildir. Her kurum, kendi görev alanında, benzeri başka ülke uygulamalarını kendiliğinden izler ve değerlendirir. Burada başka bir amaç söz konusu ise, böyle bir “örtülü amaç”ın yasa hükmü olamayacağı açıktır.

Genişletilen görevler ve yetkilerin dağıtımı iyi tanımlanmamıştır. Bu durum, diğer maddelerle getirilen hükümleri de oynak bir zemin üzerine yerleştirilmesine yol açmaktadır.

Teklif Madde 2, MİT’i doğrudan Başbakan’a bağlama maddesidir. Mevcut yasada MİT Müsteşarı’nın başkanlığındaki Milli İstihbarat Koordinasyon Kurulu’nu kaldırarak Başbakan başkanlığında bir kurul haline getiren hüküm, eleştiriler karşısında Teklif sahiplerince geri çekilmiştir. Bu doğru bir adım olmuş, ancak bununla uyumlu olarak, Madde 1’de MİT’e Bakanlar Kurulu’nun görev vermesi hükmünün kaldırılmaması nedeniyle atılan adım eksik kalmıştır.

Teklif Madde 3, MİT’in YETKİLERİNİ SINIRSIZLAŞTIRMAK. Mevcut yasada ek fıkralarla son derece karışık hale gelmiş bulunan bu madde, Teklif’le değişikliklerin yanı sıra eklenen (a – j) fıkraları ve mevcut ek fıkralar üzerinde yapılan üç değişiklikle iyice kabarık bir hale gelmiştir. Ama asıl önemli olan, **yetki maddesinin mantığının değiştirilmiş olmasıdır.** Mevcut yasada MİT’in yetki kullanımı kamu kurum ve kuruluşlarıyla ilişki kurmayla gerçekleşirken, Teklif yetkilerin kullanım alanını “herkes”i içine alacak şekilde genişletmiştir.

- (a) Mevcut yasada “bakanlıklar ve diğer kamu kurum ve kuruluşları ile kamu hizmeti veren kuruluşların yöneticileri ve istihbaratçıları” ile doğrudan ilişki kurarak iş görme yetkisinden söz ederken, bu hüküm şöyle değiştirilmiştir: “*yerli ve yabancı her türlü kurum ve kuruluş ile tüm örgüt veya oluşumlar ile kişilerle doğrudan ilişki kurabilir*” [Yasa/Md.6; Teklif/Md.3-a]

- (b) Mevcut yasada “bakanlıklar ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarıyla kamu hizmeti veren kuruluşlar”ın arşiv, iletişim, vb. olanaklarından yararlanmak için yazılı talepte bulunma yetkisi, Teklif’te şöyle değiştirilmiştir. “*kamu kurum ve kuruluşları, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, bankalar, diğer tüzelkişiler ve tüzelkişiliği olmayan kuruluşlardan*”... Yeni hükme göre MİT yalnızca kamu kuruluşlarından değil, aynı zamanda meslek odalarından; tüm özel sektör kuruluşları –şirketlerden; bankalar ve mali kuruluşlardan; vakıflar – derneklerden; hatta kapsam öyle sınırsızdır ki, hukuk terimbilimi açısından anlamsız biçimde, “tüzelkişiliği olsun olmasın tüm kuruluşlar”dan veri-bilgi isteyebilir; iletişim altyapısını kullanma talebinde bulunabilir; bunlar da talebi karşılamakla yükümlüdürler... [Yasa/Md. 6-b; Teklif/Md. 3-b]

Mevcut yasada MİT “talepleri öncelikli değerlendirilecek” bir kurumdur; ancak talep edilen kamu yönetimi dünyasıyla sınırlıdır. Oysa Teklif, yukarıdaki iki fıkrada görüldüğü gibi, tüm toplumsal dünya için öncelikli kuruma dönüştürülmüştür. Yalnızca kamu yönetimi değil, tüm toplum MİT’in taleplerini yerine getirecektir.

- (c) Yeni getirilen bir hüküm, MİT’i *yargı süreci başlamış olan soruşturma ve kovuşturmalardaki* ifade tutanaklarına ve her türlü bilgi-belgeye erişip örnek alma yetkisiyle donatmaktadır. Bu yetkiye getirilen sınır suç konularıdır: TCK 302-339 maddelerindeki devlet güvenliği, anayasal düzen, milli savunma, devlet sırları ile ilgili suçlarla ilgili yargılamalarla sınırlanmıştır. Konusu bakımından sınırlanmış olsa da, yargı süreci başlamış olan konulara böyle bir müdahalenin, yargılamanın güvenilirliği üzerinde koyu bir gölge oluşturacağı açıktır. [Teklif/Md. 3-c]
- (d) Teklif, devletin tek merkezde dinleme yapma politikasını ortadan kaldırmaktadır. Şimdi resmi dinlemeler, Telekomünikasyon İletişim Başkanlığı (TİB) bünyesinde gerçekleştirilmektedir. Ancak Teklif, MİT’e kendi dinleme merkezini kurma yetkisi getirmiştir. MİT, hem burada hem yine TİB’de yapacağı dinlemeleri, MİT Müsteşarı’nın ya da yardımcısının yazılı emriyle yapabilecek, hakim kararı için ardından 24 saat içinde alınabilecektir. MİT bu merkezleşme eliyle herkesten isteyip alabilen, ama kendisinden hiçbir şey istenemeyen, “kendine yeterli” kapalı dünyaya dönüştürülmektedir.
- (e) Teklif, “önleyici istihbarat” olarak adlandırılan işler için hiç sınır tanımamıştır. Bu işlerde MİT, Teklif’te ve başka yasalarda bulunan hükümlerle bağlı olmadan, dinleyebilecek; kayda alabilecektir. Bu işlerde MİT Müsteşarı’nın ya da yardımcısının onayı yetecektir. Hakim kararı da gereksizdir. Bu işler (1) yurt dışında ya da yabancıların iletişimini; (2) *ankesörlü telefonlarla gerçekleştirilen iletişimi*; (3) MİT’te çalışanların, çalışmış olanların, çalışmak için başvurusu olanların iletişimi... olarak belirtilmiştir. Başka hiçbir makam ya da kurumun izin ya da denetiminin söz konusu olmadığı böyle bir yetkiyle, kamusal alandaki her türlü özgürlüğün ortadan kaldırılabileceği açıktır.

Teklif Madde 4, MADALYA VERMEK. Madalya başlıklı madde, mevcut yasanın “hizmet tazminatı” başlıklı ve 1993 yılında kaldırılmış 16. Maddesi yerine getirilmiştir. MİT mensuplarına madalya verilmesini öngörmekte, bunun bir yönetmelikle belirleneceğini düzenlemektedir. Oysa devlet madalya ve nişanları için ayrı bir yasa ve bunun özel bir yönetmeliği vardır. Konunun MİT Yasası’nda değil, 2933 sayılı Devlet Madalya ve Nişanları Kanunu’nda düzenlenmesi uygundur.

Bu arada, 2933 sayılı yasanın yönetmeliğinde 5 Kasım 2013 günü yapılan bir değişiklikle yabancılara verilen Devlet ve Cumhuriyet Nişanları'ndan "TC" ile "Atatürk Silueti"nin kaldırılmış olduğunu belirtmek gerekir. Temel düzenlemelerde bile, ülkemizin kurucusu Mustafa Kemal Atatürk'ü kaldırma cesareti gösterilebildiği anımsanırsa, kurumsal madalya ve nişan düzenlemelerinde Bakanlar Kurulu – Cumhurbaşkanlığı gözetiminin sürdürülmesinde çeşitli yararlar olacağı görülür. Atatürk'ün devlet nişanlarındaki yerini alması için uyarılarımız ve taleplerimiz hiç kesilmeden sürecektir.

Teklif Madde 5, TEKNİK OLARAK YANLIŞTIR. Buna göre, MİT'e kamudan yapılacak *naklen* atamalarda "deneme süresinde veya adaylık süresinde başarısız olanlar" eski kurumlarına gönderilecektir. MİT'in kendi içinde bir deneme süresi olabilir. Ancak 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na göre, adaylık süresi dolmadan naklen atama yapılamaz; bu nedenle MİT'e naklen atanalar için adaylık süresi diye bir uygulama söz konusu olamaz. Düzenleme, hukuksal ve teknik olarak yanlış düzenlenmiştir.

Teklif Madde 7, MİT SORUŞTURULAMAZ. Bu düzenleme, 7 Şubat 2012 MİT Müsteşarının soruşturulmasıyla ilgili krize konu olan ve o zaman soruşturmanın Başbakan iznine bağlanması öngörülerek değiştirilen maddedir. Mevcut yasada bir paragraftan oluşan konu, beş ayrı paragrafta düzenlenerek, MİT personeli için soruşturma izninin yanı sıra yargılama konularını da kapsayan bir zirha dönüştürülmüştür.

"Soruşturma izni" olan madde başlığı, "soruşturma izni ve yargılama" olarak değiştirilmiştir.

- (a) Eklenen fıkraya göre, Cumhuriyet savcıları MİT'in (1) görev ve faaliyetleri, (2) mensupları ile ilgili ihbar-şikayet aldıkları zaman "MİT ile temasa geçmeler". Konunun MİT'in görev ve faaliyetleriyle ilgili olduğunun "anlaşılması veya belgelendirilmesi üzerine" adli olarak hiçbir şey yapamazlar, koruma tedbiri alamazlar. Birincisi, yönetim hukukunda ve adli işlemlerde "temasa geçmek" diye bir idari – adli işlem türü yoktur. Temas, ancak danışma işlevi ya da bilgi edinme işiyle ilgili olabilir. İkincisi, bu düzenlemeye göre "durumun anlaşılması" tümüyle MİT'in vereceği bilgiden ibarettir. Vereceği bilginin sağlamasını yapma olanağı yoktur; MİT savcı karşısında takdir yetkisi kullanabilmektedir. Üçüncüsü, MİT'in takdir yetkisiyle ortaya çıkacak sonuç "kesin karar"dır; üzerine söylenecek söz ve atılabilecek hiçbir adım yoktur. İşlem biter, dosya açılmadan kapanır. Bir yönetsel kuruluş olan MİT'in şikayet – ihbar yoluyla yargısal denetimini gerçekleştirme yolu kapatılmıştır.
- (b) İhbar ve şikayetlerin isimli, imzalı, delilli – dayanaklı, hani neredeyse resmi bir makamdan damgalı olması gerekecektir. Cumhuriyet savcıları, böyle olmayan şikayet ve ihbarları işleme koyamayacaklardır.
- (c) Bütün engellemelere karşın soruşturma açılabilmişse, aynı konu ikinci kez soruşturmaya konu olamayacaktır. Buna yeni şikayetler ya da yeni deliller istisnası dahi getirilmemiştir.

Teklif Madde 8, mevcut yasanın "cezaî hükümler" başlıklı 27. Maddesini değiştirmiş ve genişletmiştir. 12 Eylül 1980 döneminde çıkarılmış olan MİT yasasındaki bu madde, MİT'in *yalnızca* görev ve faaliyetlerine ilişkin bilgileri yaymayı suç sayıp cezalandırırken, Teklif görev ve faaliyetlere MİT mensuplarına ilişkin bilgileri de eklemiştir. Şimdiki durumda 2-8 yıl; 1-5 yıl; 5 yıl süreli cezalar öngörülmüşken, Teklif ceza alt sınırını 2, 3 ve 4 yıldan başlatıp beş grup ceza üreterek 4, 5, 7, 9, 10 yıla çeşitlendirip yükseltmiştir.

Hem görevlere hem mensuplara ilişkin bilgi ve belgeleri “ *radyo, TV, internet, sosyal medya, gazete, dergi, kitap ve diğer tüm medya araçları*”yla yayımlamak, *matbaacı da dahil* yazan kişi, muhabir, yayın sahibi, yayımcı, ... ilişkilendirilebilecek herkesin 3 – 9 yıl hapisle cezalandırılmasıyla sonuçlanacaktır. Bu hüküm, MİT’in basın – yayın aracılığıyla kamuoyu denetimine açılmasına, halkın haber hakkını kullanmasına, basın – yayın özgürlüğüne karşı kabul edilemez bir nitelikte düzenlenmiştir.

Düzenleme hem yasağın geniş kapsamı, hem de öngörülen cezaların aşırılığı nedeniyle, MİT için çifte zırh giydirmektedir.

Aynı maddeye getirilen son iki fıkra, sınırsız korumanın son iki örneğini oluşturmaktadır. Bunlara göre, MİT’in *görev ve yetkilerini kullanmasına engel olan kişiye* 3 – 5 yıl hapis cezası verilecektir. Mevcut yasada bu hüküm, “engel olan kamu görevlisine” biçimindedir. Teklif kamu görevlisini “kişi” yaparak, herhangi bir yurtaşın hiç farkında olmadan yaptığı bir davranış nedeniyle suçlanmasını dahi mümkün kılacak hukuk ve mantık dışı bir düzenleme getirmiştir.

Buna benzer biçimde, MİT’in herkesten talep etmeye yetkili kıldığı bilgi, belge ve verileri vermeyen “*kişiler*” de 2 – 4 yıl cezaya çarptırılacaklardır.

Teklif, tüm gerçek ve tüzel kişileri MİT’in emirlerini yerine getirmekle yükümlü memurlar gibi değerlendirmekte, MİT’in emir ve talimatları karşısında yüksek hapis cezaları getirerek de adeta bir demir yumruk yaratmaktadır. Bu yumruk, bireysel hak ve güvenceleri ortadan kaldıracak ölçüde sınırsız ve sorumsuz bir yapıdır.

Teklif Madde 9, MİT’e ENGEL OLUNAMAZ. Mevcut yasada 28. Madde “yetkilerin kullanılmasının önlenmesi” başlıklıdır; MİT’in yetkilerini kullanmasını *ihmal ve suiistimal yoluyla önleyen kamu görevlilerine ceza* verileceğini düzenler.

Ne var ki Teklif, bu hükmü tümüyle farklı bir içeriğe bürendürmüştür. Tümüyle farklı bir hüküm getirmiş, mevcut hükmü de yürürlükten kaldırmıştır. Uygulamada karşılaşılabilecek en önemli noktayı hükümsüz bırakmıştır. Getirdiği hüküm ise, sınırsız – sorumsuz MİT modelinin dayanaklarından biri olmuştur.

Teklif’teki düzenlemeye göre, MİT her kimden talep etmişse, o kişiler bu talebi “öncelikli olarak yerine getirir”. Ve bu durumda korkmasına gerek yoktur; MİT’in talebini yerine getirdiği için hukuki – cezai sorumluluk doğmayacaktır.

Teklif Madde 10, MİT PERSONELİ TANIKLIK YAPAMAZ. 12 Eylül döneminde düzenlenmiş mevcut yasa, MİT personelinin tanıklık yapamayacağı gibi bir düzenlemeye gitmeyi düşünmemişken, Teklif personelin tanıklık yapmasını yasaklamıştır.

Teklif’e göre personel, MİT’in görev ve faaliyetleriyle ilgili hususlarda tanıklık yapamaz. Ama eğer devletin çıkarı zorunlu kılıyorsa, o zaman MİT Müsteşarı izniyle tanıklık yapabilirler. Müsteşarın kendisi de ancak Başbakan izniyle tanıklık yapabilecektir. Oysa yürürlükteki düzenlemede böyle bir tanıklık yasağı yoktur; tanıklık için izin gerekliliği ise yalnızca “görevin gizliliği ve devletin çıkarları zorunlu kılıyorsa” geçerli sayılmıştır.

Çok sayıda hüküm gibi, bu hüküm de güncel olaylara tepki olarak düzenlenmiş bir hükümdür. Günümüzde MİT personelinin ya da Müsteşarı’nın mahkemelere davet edilme olasılığına karşı getirilmiş bir tepki düzenlemesidir. Yasaların bu dürtülerle değiştirilmesi, açıktır ki, *duruma ve kişiye özel yasa yapamaz* ilkesinin doğrudan ihlalidir.

Teklif Madde 11, ELKOYMA YETKİSİ. Yürürlükteki yasanın 30. Maddesine getirilen bir ek fikraya göre, *yalnızca kamu değil tüm kurum ve kuruluşlar*, MİT’in görevi sırasında ihtiyaç duyması halinde, elindeki her türlü malzeme, ekipman, teçhizat ve cihazı MİT’e “*devredebilirler*”. Cümlelerin yazılışı, bir tür “müsadereye gönüllülük” gibi şimdide dek duyulmamış bir anlayış getirmektedir. Bunun mantık bakımından doğru yazılışı “devretmekle yükümlüdürler” olsa gerekir. Ancak Teklif sahipleri bu kadar sert görünmemek uğruna, anlamsız bir “hüküm” kurmuş görünmektedirler.

DEĞERLENDİRME

Teklif, 7 Şubat 2012’de MİT Müsteşarı’nın savcılık tarafından çağırılmasıyla başlayan, 17 Aralık 2013’te yine savcılık tarafından başlatılan Yolsuzluk ve Rüşvet Operasyonu’yla yükselen, nihayet Adana’da MİT’e ait TIR’ların yine savcılıkla aranmak istenmesiyle alevlenen güncel olayların ardından gelmiştir. MİT’in görev alanını genişletip yetkilerini artıran bu değişiklik, belirtilen olaylara bir tepki değişikliğidir.

MİT gibi devletin en önemli kurumlarından birinin güncel ve tepkisel gerekçelerle değişikliğe tabi tutulması doğru değildir. Nitekim yukarıda maddeleri bakımından incelenirken görüldüğü gibi, Teklif sahipleri pek çok hükümde istihbarat hizmetlerinin genel gerekliliklerini acil önlem isteklerine kurban etmişlerdir.

MİT gibi bir kurumun “kanun tasarısı” ile hükümet tarafından, bürokrasiye ve Bakanlar Kurulu görüşmesine ve dolayısıyla kamuoyu görüşlerine açık olarak düzenlenmesi yerine, bütün bu aşamaları atlayan “kanun teklifi” eliyle değişikliğe uğratılması, hataların ayıklanmasını adeta olanaksız kılmaktadır. Teklif, TBMM’nde de Anayasa, Adalet, Milli Savunma, Plan Bütçe Komisyonu gibi uzman komisyonlarda tartışılmamıştır. Hazırlıktaki eksiklik, yasama sürecinde de devam etmiştir.

İçişleri Komisyonu’nda görüşülen ve iktidar partisi milletvekillerinin görüşmeler sırasında çok sayıda önerge vererek düzeltmeler yapmak zorunda kaldıkları Teklif, hem yurttaşların hak, özgürlük ve güvencelerini ihlal eden hem de despotik bir istihbarat kurumu yaratarak devletin yüksek çıkarlarına zarar veren bir metindir. Hem toplum hem devlet açısından kabul edilmiş anayasal temel ilkelere aykırıdır.

Yasa teklifiyle MİT, hukukun denetiminden kaçırılmaktadır. Değişikliğin bir bölümü Anayasaya ve evrensel hukuk kurallarına aykırıdır. MİT’in bütün eylem ve işlemleri Anayasa gereği açık olmalıdır. Kurumun yargılanamazlık zırhı bu teklif ile biraz daha kalınlaştırılmıştır. Bu, hukukun üstünlüğünün geriye gitmesi anlamını taşımaktadır. Oysa bu kurumlarda yetkinin daha fazla denetlenmesi gereklidir.

Özel yetkilerin kötüye kullanılmasına karşı denetim mekanizmalarının kurulması çok önemlidir. Bu denetimler özel yetkilerin onaylanma sürecini, izin geçerlilik süresini, ne şekilde kullanılabileceğini ve bu yetkiler sebebiyle istismara uğradıklarını iddia eden kişilere yönelik çareleri mutlaka kapsamalıdır.

MİT yasa teklifinden düşünülen bazı değişiklikler rejim açısından tehlike işaretleri vermektedir. Ülkede yaşayan herkese ait bütün bilgileri izin almaksızın görebilmek için PTT, Türk Hava Kurumu, BDDK, Millî Eğitim Bakanlığı gibi kurumlara protokol imzalanması -ki basına yansımıştır- eğer doğru ise, bu açık Anayasa ihlalidir. Yine, bu iddialar doğru ise konusu suç teşkil eden protokolleri imzalayan, uygulayan kurumların yöneticileri de suç işlemiştir ve suç işlemeye devam etmektedir. Anayasa’ya, en önemlisi hukuka tamamen aykırı bu fiilî durumu kanunlaştırmak, bu ihlali hukukileştirmez, ortada çok ciddi bir durum var demektir. Bu tür sorunlara yol açan mevcut yapı, getirilen Teklif ile denetlenemez ve yargılanamaz bir güce dönüştürülmektedir. Demokratik bir istihbarat örgütlenmesi yerine despotik bir yapıya izin vermek düşünülemez.

Demokratik istihbarat hizmeti denetim ve gözetim ile mümkündür. İstihbarat hizmetlerinin gözetimi, ülkelerde hukuksal ve tarihsel faktörlerin etkisiyle biçimlenir. Örneğin, İngiliz örfi hukukundan esinlenen ülkeler *gözetimin adli yönünü* önemserler. Buna karşılık Kıta Avrupası ülkeleri *parlamentar gözetime* rağbet ederler. Amerika Birleşik Devletleri'nde ise *yasama, yürütme ve federal düzeyde yargı alanlarında denetim mevcuttur*. Bazı ülkelerde, istihbarat örgütlerinin insan haklarını ihlal ettiklerine ilişkin iddiaları soruşturma ve sonuçlarını halka duyurma yetkisi *Ombudsmana verilmiştir*. Türkiye'de ise bu özel yetkili kurumların denetimi için etkili hiçbir denetim mekanizması olmadığı bir gerçektir.

Herhangi bir MİT düzenlemesi, denetim mekanizmalarını içermediği sürece eksik ve kabul edilemez olacaktır.

Cumhuriyet Halk Partili iki milletvekili tarafından MİT dahil olmak üzere iç güvenlik kuruluşlarının TBMM tarafından denetlenmesine imkan sağlanması amacıyla “İç Güvenlik Hizmetleri Komisyonu” kurulması için verilen kanun teklifi 7/3/2012 tarihinden bu yana Anayasa Komisyonunda beklemektedir.

Bu kanun teklifinin komisyonda bekletilmesi, AKP Hükümetinin MİT'in ve diğer iç güvenlik birimlerinin TBMM tarafından denetimini istemediğine açık bir örnektir.

Avrupa Birliği Parlamenterler Meclisi 1402 sayılı Tavsiye Kararı'nda, *iç güvenlik hizmetleri sıklıkla yeterince kontrol altında tutulmadığından, yasal ve anayasal güvenceler sağlanmadığı sürece insan hakları ihlalleri ve yetkilerin kötüye kullanılması riskinin yüksek olduğunu belirtmiştir*. İktidar bu kararı da dikkate almak zorundadır.

CHP grubu olarak biz yeni MİT yasa teklifinde yukarıda birkaçını sıraladığımız maddelerin demokrasilerde değil, polis devletlerinde olabileceğini söylüyoruz. İktidar, bu yasa teklifi ile polis devletini kurumsallaştıran adımlar atmak istemektedir. Böyle yasalar ancak despotik ülkelerde, kendi iktidarlarını korumak ve kendilerine karşı oluşabilecek her türlü tehdit ve tehlikeyi bertaraf etmek için çıkarılabilecek keyfi düzenlemelerdir. Amaç mutlak iktidardır ama denetlenmeyen, kontrol edilmeyen mutlak iktidar tehlikelidir. Dünya siyasi tarihî bunun örnekleri ile doludur.

Yukarıda açıkladığımız gerekçelerle bu kanun teklifine karşıyız ve geri çekilmesini arz ve talep ediyoruz. 24.02.2014

Birgül Ayman Güler

İzmir

Celal Dinçer

İstanbul

Ali Serindağ

Gaziantep

Ahmet Toptaş

Afyonkarahisar

Tanju Özcan

Bolu

MUHALEFET ŞERHİ

2/2011 esas numaralı Devlet İstihbarat Hizmetleri ve Milli İstihbarat Teşkilatı Kanununda değişiklik yapılmasına dair kanun teklifi İçişleri Komisyonunda 22 ve 23 Şubat 2014 tarihlerinde görüşülmek suretiyle görüşülmüş ve kabul edilmiştir. Teklif, şekil ve esas açılarından önemli eksikleri, anayasal sistemimiz açısından aykırılıkları, toplum düzenimiz açısından da ciddi mahsurları içermektedir.

1. ŞEKİL AÇISINDAN

Böyle bir düzenlemenin TBMM gündemine teklif olarak gelmesi doğru bir yaklaşım değildir:

a) Tekliflerle tasarılar arasındaki fark, tasarıların Bakanlar Kurulu tarafından hazırlanarak TBMM'ye sunulmasıdır. Tasarılar, Bakanlar Kurulunca imzaya açılmadan evvel ilgili tüm kamu kurum ve kuruluşların görüşlerinin değerlendirmeleri, hem Bakanlar Kuruluna hem de tasarı ekinde TBMM'ye takdim edilmektedir.

Türk Milleti bilinen binlerce yıllık tarihi içerisinde büyük devletlerin inşasına imza atmış bir millettir. Son vatanımız Anadolu coğrafyasında kurmuş olduğu Türkiye Cumhuriyeti Devleti, yıkılan Osmanlı İmparatorluğu enkazı üzerinde güçlü bir devlet olarak dünya devletleri arasında yerini almıştır. Bu devletin kuruluşunda Osmanlı'dan Cumhuriyet'e intikal eden Teşkilat-ı Mahsusa, bugünkü adıyla Milli İstihbarat Teşkilatı da vardır.

MİT devlet aklının muhafaza edildiği kurumlardan biridir. Bu kuruma yönelik olarak yapılacak olan bir düzenlemede MİT ile beraber devlet aklını muhafaza eden kuruluşların; Milli Savunma Bakanlığı'nın, Adalet Bakanlığı'nın, Dışişleri Bakanlığı'nın, Emniyet Genel Müdürlüğü'nün, Genel Kurmay Başkanlığı'nın ve diğer ilgili olabilecek kurum ve kuruluşların görüşleri yoktur. Dolayısıyla bu teklifin içinde devletin bilgisi ve değerlendirmesi yoktur.

Teklifin içerisindeki düzenlemeler tek tek incelendiğinde yapılan değişikliğin boyutları ve çeşitleri itibariyle yukarıda sayılan kurumların görüş ve değerlendirmelerinin komisyon üyeleri olarak önümüze konulması bir zarurettir. Bu yapılmamıştır. Bunun yerine iki milletvekiline imza attırılmak suretiyle Teklif komisyon gündemine getirilmiş ve haftasonu tatilinde dar ve sıkışık bir zamanda komisyondan geçirilmiştir.

b) Teklif TBMM Başkanlığına takdim edildikten sonra TBMM Başkanlığı teklifi esas komisyon olarak İçişleri, tali komisyon olarak Adalet, Milli Savunma ve Plan ve Bütçe Komisyonlarına havale etmiştir. Oysa teklifin bu komisyonlarla beraber Anayasa Komisyonuna da havale edilmesi gerekirdi. Meclis Başkanlığınca yapılmayan havale işlemi teklifin görüşmelerinde bir eksikliğe sebep olacak düşüncesiyle bir dilekçeyle Meclis Başkanlığına müracaat edilmiştir. Teklifin Anayasa Komisyonunda incelenmesi teklif edilmiştir. Dilekçe muhteviyatında teklifin anayasanın 10, 20, 22, 28, 36, 37 ve 40. maddelerine, Anayasanın özüne ve felsefesine aykırı olduğu hususlarının dile getirildiği ve 10 milletvekilinin imzası olduğu görülecektir. Bu talep dilekçesi de neticelendirilmeden İçişleri Komisyonu çalışmasını tamamlamıştır.

c) Komisyon çalışmalarının başından sonuna kadar hem teklifin Anayasa komisyonunda görüşülmesine imkan tanınması, hem tali komisyonların raporlarının beklenmesi, hem teklifin daha iyi değerlendirilebilmesi için teklifin alt komisyona havale edilmesi talepleri yerinde görülmemiş, bütün bu taleplerimiz komisyondaki AKP çoğunluğu tarafından reddedilmiştir.

Yukarıda izah edilen hususlardan da anlaşılacağı gibi teklifin devlet ve toplum yapısında hangi sonuçları doğuracağına ilişkin sağlıklı bir değerlendirme yapabilmeye imkanı tanınmadan, yani bir kaç anlayışı içerisinde teklif İçişleri Komisyonunda kabul edilerek geçirilmiştir.

d) Teklifin imza sahibi milletvekilleri tarafından hazırlanmadığı anlaşılmaktadır. Komisyon çalışmaları sırasında 15 maddeden müteşekkil teklifin yürütme ve yürürlük maddelerini dışında bırakırsak geriye kalan 13 maddeden sekizinin teklif sahibi milletvekillerince verilen önergelerle değiştirildiği görülecektir. Yazdıkları teklifi kendi önergeleriyle değiştiren anlayış aslında aynı zamanda bu teklifin içindeki hükümlerin hangi alanları nasıl düzenlediğinden de habersiz bir anlayıştır. Böyle bir yasama anlayışı anayasal düzen ve toplum düzeninden başka yasama ciddiyetinin de hangi noktalara gittiğine işaret etmektedir.

2. ANAYASA AÇISINDAN

a) Teklif 1982 tarihli Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 9, 10, 20, 22, 28, 36, 37, 40 ve 138. maddelerine aykırıdır. Teklif Anayasanın özüne ve felsefesine aykırıdır. Eğer Anayasa Komisyonu tarafından incelenebilmiş olsaydı bu aykırılıklar ihtisas komisyonu marifetiyle görülebilecek idi.

Teklifin içerisinde tanzim edilen maddeler 2937 sayılı Devlet İstihbarat Hizmetleri ve Milli İstihbarat Teşkilatı Kanununun maddelerini değiştirmektedir. Değişen maddelerle bir istihbarat birimi olan MİT'e operasyonel görev yapma imkanı verilmekte, ancak bu yapılırken Anayasanın 9. maddesindeki yargı yetkisine, 10. maddesindeki eşitlik ilkesine, 20. maddesindeki özel hayatın gizliliği ilkesine, 22. maddesindeki haberleşme hürriyetine, 28. maddesindeki basın hürriyetine, 36. maddesindeki hak arama ilkesine, 37. maddesindeki kanuni hakim güvencesi ilkesine, 40. maddesindeki temel hak ve hürriyetlerin korunması ilkesine ve 138. maddesindeki mahkemelerin bağımsızlığı ilkesine aykırı hükümler getirilmektedir. Demokrasi ve insan hakları alanında, özel hayatın gizliliği ve kişisel verilerin korunmasına ilişkin hassasiyetin arttığı bir süreçte halkın haber alma hürriyetinin olabildiğince geniş tutulduğu bir çağda teklif içerisindeki düzenlemelerle bunların tersine hükümler getirmek Türkiye Cumhuriyeti'ni Ortadoğu'da bir kısmı yıkılan diktatörlüklere benzetmekten başka bir sonuç doğurmaz.

b) Teklifin gerekçesi olarak sunulan metinde asıl gerekçelerden bahsedilmemekte, bunun yerine yuvarlak ifadelerle "gelişen değişen dünyadan bahsedilmekte, 1984 tarihli 2937 sayılı kanunun eski olduğundan" bahsedilmektedir. Oysa bugün 1984 tarihli bir kanundan çok daha fazla kanun hem yürürlükte hem de önemli alanları tanzim etmektedir. Böyle bir gerekçenin teklifte getirilen ve MİT'i olağanüstü yetki ve dokunulmazlıklarla donatan düzenlemelere gerekçe olması beklenemez. Köy Kanunu 1924 tarihlidir. 3201 sayılı Emniyet Teşkilatı Kanunu 1937 tarihlidir. 5442 sayılı İl İdaresi Kanunu 1949 tarihlidir. Bir kanunun eskidiği için düzenlenmesi ihtiyacı söz konusu ise heralde daha eski kanunlardan başlamak gerekir.

3. MADDELER AÇISINDAN

a) Teklifin maddelerini ele alacak olursak, teklifin 1. Maddesi 2937 Sayılı MİT Kanununun görevlerini ihtiva eden 4. Maddesini değiştirmektedir. Eklenen fıkralarla bir istihbarat birimi olan MİT'e dış güvenlik, terörle mücadele ve milli güvenliğe ilişkin konularda Bakanlar Kurulunca verilen "her türlü" görevi yerine getirmek düzenlemesi ile operasyonel bir fonksiyon yüklenmektedir. Yine eklenen bir diğer fıkra ile dış istihbarat, milli savunma, terörle mücadele ve uluslararası suçlar ile siber güvenlik konularında "her türlü" teknik istihbarat ve insan istihbaratı, usul, araç ve sistemlerini kullanmak gibi görevler verilmiştir.

b) 2937 sayılı kanunun 4. Maddesinin mevcut halinde "**7 başlıkta sayılan görevler dışında MİT'e görev verilemez**" hükmü ile sınırlama getirilmiştir. MİT'e başka görev verilemez hükmüyle amaçlanan hedef o günkü yasa koyucunun, istihbarat birimi üzerinde yetkileri olan başta siyasi kadrolar olmak üzere tüm ilgililerin bu gücü istismar etmesinin, bu gücü özel amaçlarında kullanmasının önüne geçmek istemesidir. Ancak bugün bu teklifle getirilen değişiklik hem MİT'in görev tanımını sonsuz derecede genişletmekte hem de bu görevlere ilişkin yetkiyi siyaset kurumuna vermektedir. Bu düzenlemeden sonra **fıkra içerisinde muğlak kavramlardan faydalanmak suretiyle her konu dış güvenlik terör, milli güvenlik, milli savunma gibi kavramların içine sokulmak suretiyle MİT'in görev alanları içerisine dâhil edilebilecektir.** Örneğin 17 Aralık operasyonlarından sonra hırsızlık, yolsuzluk ve rüşvet iddialarına ilişkin soruşturmaları başlatan Emniyet ve Yargı mensupları için "Hükümete darbe yapmak istiyorlar", "Hükümete komplo kuruyorlar", "Hükümete kumpas var" yakıştırmalarından hareketle bu tür soruşturmalar MİT'in görev alanına girebilecektir. Bu durum ise, adı Bakanlar Kurulu olsa da aslında fiilen Başbakan tarafından "uygun" (!) görülen her hususun MİT tarafından takibi anlamına gelecektir. Bu durum hukuk devleti çoğulcu demokrasi ve anayasal sistemimiz açısından ciddi mahsurlar içermektedir.

c) Teklifin 3. Maddesi Anayasal sistemimizi alt üsteden özel hayatı ortadan kaldıran kişisel verileri birilerine teslim eden, yargı bağımsızlığını ve hâkimlik teminatını yok eden hükümler içermektedir. Teklifle 2937/6 ya eklenen 11. Fıkranın (b) bendi kamu kurum ve kuruluşları, meslek kuruluşları, Bankacılık Kanunu kapsamındaki kuruluşlar, tüzel ya da olmayan kuruluşların bilgi belge veri ve kayıtlarını MİT'e vermesini, arşivlerini ve elektronik sistemlerini MİT'e açmasını, irtibat kurulabilmesini düzenlemekte mezkur kuruluşların özel kanunlarındaki hükümlerin bu hususta geçerli olmayacağını hüküm altına almaktadır. İşte bu tam da özel hayatın gizliliğinin, kişisel verilerin güvenliğinin ihlal edildiği dolayısıyla Anayasamıza da aykırı hükümler içeren düzenlemedir. MİT kişilere ait her türlü bilgiyi her şeyi niçin alacaktır? Niçin bunu elektronik ortamda eşzamanlı takip edecektir? Mevcut yasalarımızda ihtiyaç olduğunda yargı kararlarıyla bu bilgilere ulaşmak mümkündür. Böyle bir düzenleme MİT'in ve üzerindeki siyasi iradenin toplumun en ince ayrıntısına kadar takibi anlamına gelir. Bu da Anayasal sistem demokrasi ve insan haklarıyla beraber çoğulcu demokrasi açısından çok tehlikeli bir durumdur.

d) 3. Maddede 2937/6 ya eklenen 11. Fıkranın (c) bendi ise Yargı mercilerince yapılacak soruşturma ve kovuşturmalarda her türlü bilgi ve belgenin MİT'e verilmesinin önu açılmaktadır. Her ne kadar (c) bendinde Türk Ceza Kanununun belli bölümlerine atıfta bulunulmuş olsa da görevleri sayılırken "her türlü" ibaresi kullanılan MİT elbette çok daha fazlasını alabilecektir. Böyle bir durumda Anayasanın 9. Maddesindeki yargı yetkisininin 37. Maddesindeki kanuni hâkim güvencesinin ve 138. Maddesindeki mahkemelerin bağımsızlığı ilkesinin yerinde yeller eseceği aşikârdır.

Aynı fıkranın (e) bendinde istihbari faaliyetler için görevlendirilenlerin sahte kimlik sahibi olabilecekleri, sahte tüzel kişilik kurabilecekleri ve bunun için her türlü önlemi alabilecekleri düzenlenmiştir. Yani kanun marifetiyle sahte kimliklerden başka sahte şirketlerde, vakıf ve derneklerde kurulabileceği hüküm altına alınmaktadır. Kısaca bu teklif marifetiyle suç işleme imtiyazı Anayasanın 10. Maddesine aykırı olarak bir kesime verilmektedir.

Aynı fıkranın (j) bendinde MİT mensuplarının görevlerini yerine getirirken cezaevlerindeki hükümlü ve tutuklularla görüşebileceği, görevinin gereği terör örgütleri dahil olmak üzere “**Milli Güvenliği Tehdit eden bütün yapılarla irtibat kurabileceği**” düzenlenmektedir. Bir istihbarat teşkilatının yasa dışı, illegal örgütlerle onların yapısı, stratejisi, hedefleri konularında bilgi almak üzere temas etmesinden çok daha öte bir hükümdür bu, bu düzenleme ile “Milli Güvenliği Tehdit eden” yapılarla görüşmek bir yana irtibat kurulması meşru hale getirilmektedir. Milli Güvenliği Tehdit eden bir yapıyla irtibat kuran başka bir yapı artık Milli Güvenliği Tehdit eden bir yapının parçası olmuştur. Bilgi almak düşüncelerini öğrenmekten çok daha öte artık o yapıyla bir organik bağ kurmuş anlamına gelmektedir.

Fıkranın bu (j) bendi terör örgütü pkk ile ya da kck yapılanması ile içli dışlı olmuş Anayasal düzeni silahla değiştirmek isteyen kck/pkk yapılanmasının suçlarına ortak olmuş, muhtemeldir ki kendilerine “yürü aslanım bir şey olmaz” diyen bazı siyasi kadrolarla aldatılmış MİT çalışanlarını bu suçlardan kurtarma amacı güdülmektedir. Bu hüküm yasalastiği takdirde Anayasanın 10. Maddesine aykırı olarak suç işleme imtiyazı verilmiş olacaktır.

e) Aynı Madde ile getirilen 12. fıkrada MİT tarafından talep edilen dinlemelerle ilgili yetkili ve görevli hakimın Ankara da bir ağır ceza mahkemesi üyesi olması tespit edilmektedir. Henüz birkaç gün evvel özel yetkili mahkemeleri kaldıran düzenlemelerin içinde kolluk tarafından getirilen dinleme taleplerine Ağır Ceza Mahkemelerince “oy birliği ile” karar verme şartı getirilirken idari bir merciden getirilecek olan dinleme talebinin bir mahkeme üyesi tarafından karara bağlanacak olması çok şaşırtıcıdır.

f) 13. fıkrada ise 3. Madde ile 2937/6 ‘ya eklenen 13. Fıkrada MİT Müsteşarı ya da yardımcısının onayıyla ankesörlü telefonlar dâhil tüm haberleşmeler takip edilip kayıt altına alınabilecektir. Üstelik bu yapılırken aynı fıkra hükmü gereği bu maddedeki ve diğer kanunlardaki düzenlemelere bağlı kalınma şartı aranmayacaktır. Teklifin içerisinde, bu durum Anayasanın haberleşme hürriyeti başlıklı 22. Maddesine açıkça aykırıdır. Teklifin ve 2937 sayılı kanunun içerisindeki düzenlemelerden bağımsız bir hüküm getirilmekte ve sınırsız bir yetki ortaya çıkarılmaktadır. Böyle bir yapıya muhtemelen Hafız Esad da, Saddam Hüseyin de, Hüsnü Mübarek de, Kaddafi de istihbarat diyordu. (!)

g) Teklifin 7. Maddesi 2937 sayılı kanunun 26. Maddesini değiştirmektedir. Teklif ile Cumhuriyet Savcılar tarafından alınan bir ihbar çerçevesinde MİT mensuplarının söz konusu olması durumunda ve bu durumun MİT tarafından teyit edilmesi halinde adli bir işlem yapılmasının önüne geçilmektedir. Yani Cumhuriyet Savcısı, atom bombası götüren bir araç ihbarı alsa ama bu aracın MİT’e ait olduğu deklare edilse bir işlem yapamayacaktır. Yine Madde hükümleri içerisinde aynı konuda tekrar soruşturma yapılamayacağı ya da kusuru bulunan personele vermiş olduğu zararların rücu edilemeyeceği hususları da düzenlenmiştir. Bu düzenlemeler yargı bağımsızlığına, hâkimlik teminatına, eşitlik ilkesine ve Anayasanın birçok hükmüne açıkça aykırıdır.

h) Teklifin 8. Maddesi, 2937 sayılı kanunun 27. maddesini değiştirmektedir. Teklifte MİT’e ait bilgi ve belgelerin çalınması, sahte olarak üretilmesi ya da yayınlınması gibi konulara dair ceza hükümleri tesis edilmektedir. Madde fıkraları arasında en çok dikkat çeken MİT’e ait bilgi ve belgeleri haber yapanlara yani basına 3 yıldan 9 yıla kadar hapis cezası verilmesidir. Bu Anayasanın Basın Hürriyeti başlıklı 28. Maddesine, Haberleşme Hürriyeti başlıklı 22. Maddesine açıkça aykırıdır. Toplumun bir kısmı tarafından belki de dile düşmüş ya da ortada elden ele dolaşan bilgiler, belgeler, dokümanlar söz konusu olduğunda bunu basının haber yapması nasıl suç olarak değerlendirilebilecektir.

Ayrıca Maddenin 4. ve 5. Fıkraları ile bu “Kanun kapsamındaki” görev ve yetkilerin kullanılmasına engel olan ya da bilgi, belge ve verileri vermeyen kişiler hapis cezası ile cezalandırılmaktadır. MİT’in görevlerini “her türlü” diyerek tarif eden bu ceza hükümleriyle de tehdit eden bir anlayış olsa olsa Hitler dönemindeki Almanya da olabilir.

ı) Teklifin 9. Maddesi ile 2937 sayılı kanunun 28. maddesi değiştirilmektedir. Madde hükmü ile MİT tarafından talep edilmekte olan işler öncelikli olarak yerine getirilmesi ve “bu talepleri yerine getirenlerin hukuki ve cezai sorumluluğu doğmaz” hükmü ile sorumluluğu ortadan kaldırılmaktadır. 2. Fıkra ile de bu kanun ile diğer kanunların çelişmesi halinde MİT kanunun uygulanacağı hüküm altına alınmaktadır. Açıkça anlaşılmalıdır ki MİT’in birisinden bir şey talep etmesi durumunda bu öncelikli olarak yerine getirilecektir, bu talebi yerine getirenin eylemlerinden dolayı hukuki ve sorumluluğu olmayacaktır. Eğer bir başka mevzuat hukuki veya cezai sorumluluktan bahsediyorsa o mevzuat da uygulanmayacaktır. Bu Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının her maddesine, ruhuna ve felsefesine aykırıdır. Bu MİTle beraber suç işlemiş bazı siyasetçilerin, bazı bürokratların hukuki ve cezai sorgulamalardan kurtarılmasını amaçlamaktadır.

ı) Teklifin 10. maddesi ile 2937 sayılı kanunun 29. maddesi değiştirmektedir. Teklif ile MİT’te görev yapmış olanların tanıklık yapmasının önü kapatılmaktadır. Ancak devletin çıkarlarının zorunlu kıldığı hallerde MİT Müsteşarı izin verirse tanıklık yapılabilecektir. Yani Devletin çıkarlarının zorunlu kıldığı hallerde MİT Müsteşarı "lütfederse" tanıklık yapılacaktır. Açıkça anlaşıldığı üzere MİT Müsteşarı, Devletin çıkarının üzerinde konumlandırılmıştır. Bu durumda MİT içerisindeki yapılanmalar dahil MİT’in bilgisi dahilindeki hiçbir yasa dışı oluşuma ilişkin bilgi ve belge MİT’ten temin edilemeyecektir.

j) Teklifin 12. Maddesi 2937 sayılı kanuna ek madde 1’i eklemektedir. Bu madde hükümleri içerisinde MİT’in görev ve faaliyetlerine yardımcı olanlar veya istihbarat hizmetlerinde istifade edilenler, kamu görevlisi olup olmadıklarına bakılmaksızın görev faaliyet ve yardımları sebebiyle sorumlu tutulamaz hale getirilmektedirler. Daha önceki maddelerde izah edilen, tarif edilen dile getirilen gerekçeler bu madde için de geçerlidir.

SONUÇ

Bu Teklifin toplumun tamamını ilgilendiren bir alanı düzenlemektedir. MİT Kanununda değişiklik gibi değerlendirmek söz konusu olsa da Teklif Anayasal düzen, hukuk sistemi, çoğulcu demokrasi, siyasal rejim, ekonomik yapı temel hak ve hürriyetleri doğrudan etkilemektedir. Teklif yasalaşır ise haberleşme hürriyetinden, yargı bağımsızlığından, hakimsavcı teminatından basın hürriyetinden eşitlikten, özel hayatın gizliliğinden, ticarisırların özelliğinden bahsetmek mümkün olmayacaktır. Bütün bu alanlara ilişkin bilgi belge ve veriler “her türlü “kavarmı içerisinde mite, bakanlar kuruluna ve dolayısıyla Başbakanın kontrolün geçecektir. Modern devlette böyle bir düzenlemeye yer yoktur. İleri demokrasilerde böyle bir düzenleme ancak taş devri düzenlemesi olarak değerlendirilebilir. Bu düzenleme AKP Hükümetinin 17 Aralık yolsuzluk, hırsızlık ve rüşvet operasyonlarından sonra hükümet üyelerinin yakınlarının, yandaşlarının altında kaldığı ve halen kalkamadığı şaibeleri önümüzdeki 1.5 yıllık dönem içerisinde gündeme gelecek seçimlerde halktan uzaktutma, halktan gizleme çabalarından başka bir şey değildir. Hırsızlık, yolsuzluk ve rüşvet şaibeleri altında ezilen Hükümet dikkatleri dağıtmak için bir yandan paralel yapı iddiaları ile kendi taraftarını tahkimetmeye çalışırken diğer yandan ortaya çıkan kokuşmuşluğun halk tarafından öğrenilmesinin engellemek amacıyla HSYK düzenlemesi, İnternet düzenlemesi gibi düzenlemelerle toplumu ve yargı mercilerini bu konudan uzaktutmaya çalışmaktadır.

Teklifin gündeme gelmesinin birbaşka sebebide İmralıdaki bebek katili, Oslo'da kırmızı bültenle aranan teröristler ve kandildeki çakal sürüsü ile sürdürölen müzakerelerdir. Hükümetin açılımadını verdiğ aslında ihanetten başka bir şey olmayan bu süreçlerde bazı siyasetçilerin, devlet memurlarının ve MİT mensuplarının Anayasal rejimi değiştirmek suçu dâhil birçok suçu işledikleri ve bunlara ilişkin soruşturmaların açıldığı kamuoyunun bilgisi dâhilindedir. Bu Teklifte bu eylemleri suç olmaktan çıkarıp bu suçların faillerini “af” getirilmektedir. Teklif yasalaşırsa hem mit mensupları hemonlara talimat veren siyasetçiler hemde bu suçların işlendiği tarihte devlet memuru olan bazı kişilerin bu suçlardan kurtarılacağı düşünölmektedir.

Diğer yandan imralıdaki bebek katilide bu teklifteki bazı düzenlemeleri talep etmekteydi. Hatırlanacağı üzere medya ya düşen beyanında imralıdaki bebek katili “hepimiz suç işliyoruz bu görüşmelerin yasal zemini yok” demiş idi. Özellikle 2006 yılından bu yana terör örgütü pkk ile birçok ortak yönleri ortaya çıkan AKP hükümeti bu teklifte de ortak çıkar noktasında buluşmuş İmralı görüşmelerinin yasalzemine oturtulması için bu teklif hazırlanmıştır. İmralıdaki katil hükümete mahalli seçimlere kadar süre vermiş bazı düzenlemeleri yapmasını istemiş hükümette demokratikleşme paketi diye bulduğu bir yalan başlık altında pkk'nın anadilde eğitim, eş başkanlık vb talepleri bundan önceki bölücü taleplere bir halka olarak gerçekleştirilmektedir.

Sonuç olarak bu teklifle pkk'nın bir talebi daha yerine getirilmekte AKP'nin hırsızlık, yoluzluk ve rüşvet şaibelerini örtme çabasına bir mevzi daha kazandırılmakta ve Türkiye Cumhuriyeti Devleti uygulanmayan bir Anayasası ile Ortadoğu'daki “Muhaberat” şeyhliklerine evrilmektedir.

Bu sebeplerle Teklifin tümüne muhalefet etmekteyim.

Hasan Hüseyin TÜRKÖĐLU
Osmaniye

ÇANKIRI MİLLETVEKİLİ İDRİS ŞAHİN
VE NİĞDE MİLLETVEKİLİ ALPASLAN
KAVAKLIOĞLU'NUN TEKLİFİ

**DEVLET İSTİHBARAT HİZMETLERİ
VE MİLLÎ İSTİHBARAT TEŞKİLATI
KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA
DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- 1/11/1983 tarihli ve 2937 sayılı Devlet İstihbarat Hizmetleri ve Millî İstihbarat Teşkilatı Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki bentler eklenmiş ve ikinci fıkrasının birinci cümlesinde yer alan “Devletin güvenliği ile ilgili” ibaresi “Devletin güvenliği ile ilgili, sınır ötesi görevler hariç olmak üzere,” şeklinde değiştirilmiştir.

“h. Dış güvenlik, terörle mücadele ve millî güvenliğe ilişkin konularda Bakanlar Kurulunca verilen her türlü görevi yerine getirmek.

i. Dış istihbarat, millî savunma, terörle mücadele ve uluslararası suçlar ile siber güvenlik konularında her türlü teknik istihbarat ve insan istihbaratı usul, araç ve sistemlerini kullanmak suretiyle bilgi, belge, haber ve veri toplamak, kaydetmek ve analiz etmek.

j. İstihbarat kapasitesini, niteliğini ve etkinliğini artırmak amacıyla, yabancı istihbarat teşkilatlarının kullandığı usul, yöntem, imkan ve kabiliyetleri ile teknolojik gelişmeleri takip etmek, uygun görülenleri temin etmek, kullanmak veya uygulamak.”

MADDE 2- 2937 sayılı Kanunun 5 inci maddesinin üçüncü ve dördüncü fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve beşinci fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

“Bakanlıklar ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarının yukarıda belirtilen görev ve yükümlülüklerinin yerine getirilmesiyle ilgili koordinasyonu sağlamak, istihbarat çalışmalarının yönlendirilmesinde temel görüşleri oluşturmak ve uygulamayı belirlemek üzere, Başbakanın başkanlığında Millî İstihbarat Koordinasyon Kurulu (MİKK) kurulmuştur.

İÇİŞLERİ KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN

**DEVLET İSTİHBARAT HİZMETLERİ
VE MİLLÎ İSTİHBARAT TEŞKİLATI
KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA
DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- 1/11/1983 tarihli ve 2937 sayılı Devlet İstihbarat Hizmetleri ve Millî İstihbarat Teşkilatı Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki bentler eklenmiş ve ikinci fıkrasının birinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“h) Dış güvenlik, terörle mücadele ve millî güvenliğe ilişkin konularda Bakanlar Kurulunca verilen her türlü görevi yerine getirmek.

i) Dış istihbarat, millî savunma, terörle mücadele ve uluslararası suçlar ile siber güvenlik konularında her türlü teknik istihbarat ve insan istihbaratı usul, araç ve sistemlerini kullanmak suretiyle bilgi, belge, haber ve veri toplamak, kaydetmek ve analiz etmek.

j) İstihbarat kapasitesini, niteliğini ve etkinliğini artırmak amacıyla çağdaş istihbarat usul ve yöntemlerini araştırmak, teknolojik gelişmeleri takip etmek ve uygun görülenleri temin etmek.”

“Millî İstihbarat Teşkilatına bu görevler dışında görev verilemez.”

MADDE 2- 2937 sayılı Kanunun 5 inci maddesinin dördüncü fıkrasında yer alan “bakanlıkların müsteşarları” ibaresi “ilgili bakanlıkların müsteşarları” şeklinde değiştirilmiştir.

(Çankırı Milletvekili İdris Şahin ve Niğde Milletvekili Alpaslan Kavaklıoğlu'nun Teklifi)

(İçişleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Milli İstihbarat Koordinasyon Kurulu; Başbakan tarafından belirlenen bakanlar ve üst düzey kamu görevlilerinden oluşur. Görüş ve bilgilerine ihtiyaç duyulan kişiler ile özel veya kamu kurum ve kuruluşlarının üst düzey yöneticileri de Kurul toplantılarına çağrılabilir. Kurul üç ayda bir olağan, Başkanın talebi üzerine de her zaman olağanüstü toplanır. Başbakanın katılmadığı toplantılara Başbakanın uygun göreceği bir bakan başkanlık yapar. Alınan kararlar Başbakanın onayına sunulur. MİT Müsteşarı Kurulun doğal üyesidir. Kurulun sekreteryahizmetleri MİT Müsteşarlığı tarafından yürütülür. Kurul kararları bağlayıcıdır.”

MADDE 3- 2937 sayılı Kanununun 6 ncı maddesinin birinci ve üçüncü fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, ikinci fıkrasının altıncı cümlesinde yer alan “Bu işlemler,” ibaresinden sonra gelmek üzere “MİT tarafından kurulan merkez veya” ibaresi eklenmiş ve son cümlesinde yer alan “merkez” ibaresi “merkezler” olarak değiştirilmiş, altıncı fıkrasının son cümlesi yürürlükten kaldırılmış ve onuncu fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

“Milli İstihbarat Teşkilatı görevlerini yerine getirirken aşağıdaki yetkileri kullanır:

a. Milli güvenliğin ve ülke menfaatinin gerektirdiği hallerde yerli ve yabancı her türlü kurum ve kuruluş ile tüm örgüt veya oluşumlar ile kişilerle doğrudan ilişki kurabilir, uygun koordinasyon yöntemlerini uygulayabilir.

b. Kamu kurum ve kuruluşları, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, 19/10/2005 tarihli ve 5411 sayılı Bankacılık Kanunu kapsamındaki kurum ve kuruluşlar ile diğer tüzelkişiler ve tüzelkişiliği bulunmayan kuruluşlardan bilgi, belge, veri ve kayıtları alabilir, bunlara ait arşivlerden, elektronik bilgi işlem merkezlerinden ve iletişim alt yapısından yararlanabilir ve bunlarla irtibat kurabilir. Bu kapsamda talepte bulunulanlar,

MADDE 3- 2937 sayılı Kanununun 6 ncı maddesinin birinci ve üçüncü fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, ikinci fıkrasının altıncı cümlesinde yer alan “Bu işlemler,” ibaresinden sonra gelmek üzere “MİT tarafından kurulan merkez veya” ibaresi eklenmiş ve son cümlesinde yer alan “merkez” ibaresi “merkezler” olarak değiştirilmiş, altıncı fıkrasının son cümlesi yürürlükten kaldırılmış ve onuncu fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

“Milli İstihbarat Teşkilatı görevlerini yerine getirirken aşağıdaki yetkileri kullanır:

a) Milli güvenliğin ve ülke menfaatinin gerektirdiği hâllerde yerli ve yabancı her türlü kurum ve kuruluş, tüm örgüt veya oluşumlar ve kişilerle doğrudan ilişki kurabilir, uygun koordinasyon yöntemlerini uygulayabilir.

b) Bu Kanun çerçevesinde görevleriyle ilgili olarak; kamu kurum ve kuruluşları, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, 19/10/2005 tarihli ve 5411 sayılı Bankacılık Kanunu kapsamındaki kurum ve kuruluşlar ile diğer tüzel kişiler ve tüzel kişiliği bulunmayan kuruluşlardan bilgi, belge, veri ve kayıtları alabilir, bunlara ait arşivlerden, elektronik bilgi işlem merkezlerinden ve iletişim alt yapısından yararlanabilir ve bunlarla irtibat kurabilir. Bu kapsamda talepte bulunulanlar,

(Çankırı Milletvekili İdris Şahin ve Niğde Milletvekili Alpaslan Kavaklıoğlu'nun Teklifi)

kendi mevzuatlarındaki hükümleri gerekçe göstermek suretiyle talebin yerine getirilmesinden kaçınmazlar.

c. 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun İkinci Kitap Dördüncü Kısım Dört, Beş, Altı ve Yedinci bölümlerinde yer alan suçlara ilişkin soruşturma ve kovuşturmalarda ifade tutanaklarına, her türlü bilgi ve belgeye erişebilir, bunlardan örnek alabilir.

d. Görevlerini yerine getirirken gizli çalışma usul, prensip ve tekniklerini kullanabilir.

e. İstihbari faaliyetler için görevlendirilenlerin kimliklerini değiştirebilir, kimliğin gizlenmesi için her türlü önlemi alabilir, tüzel kişilikler kurabilir. Kimliğin oluşturulması veya tüzel kişiliğin kurulması ve devam ettirilmesi için zorunlu olması durumunda gerekli belge, kayıt ve dokümanlar ile araç ve gereçler hazırlanabilir, değiştirilebilir ve kullanılabilir.

f. Yabancıların ülkeye giriş ve çıkış ile vize, ikamet, çalışma izni ve sınır dışı edilmesi gibi konularda, ilgili kurum ve kuruluşlardan talepte bulunabilir.

g. Telekomünikasyon kanallarından geçen dış istihbarat, millî savunma, terörizm ve uluslararası suçlar ile siber güvenlikle ilgili verileri toplayabilir.

h. Yabancı unsurların ülkenin ve vatandaşların iletişim güvenliğini tehdit eden faaliyetlerinin engellenmesine yönelik çalışmalar yapabilir, ilgili kurum ve kuruluşlardan talepte bulunabilir.

i. MİT'te görev alan veya alacak kişilerin güvenilirliklerini ve uygunluklarını belirlemek için yalan makinası uygulaması dahil test teknik ve yöntemlerini kullanabilir.

j. MİT mensupları görevlerini yerine getirirken ceza ve infaz kurumlarındaki tutuklu ve hükümlülerle önceden bilgi vermek suretiyle

(İçişleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

kendi mevzuatlarındaki hükümleri gerekçe göstermek suretiyle talebin yerine getirilmesinden kaçınmazlar.

c) 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun İkinci Kitap Dördüncü Kısım Dört, Beş, Altı ve Yedinci bölümlerinde yer alan suçlara ilişkin soruşturma ve kovuşturmalarda ifade tutanaklarına, her türlü bilgi ve belgeye erişebilir, bunlardan örnek alabilir.

d) Görevlerini yerine getirirken gizli çalışma usul, prensip ve tekniklerini kullanabilir.

e) İstihbari faaliyetler için görevlendirilenlerin kimliklerini değiştirebilir, kimliğin gizlenmesi için her türlü önlemi alabilir, tüzel kişilikler kurabilir. Kimliğin oluşturulması veya tüzel kişiliğin kurulması ve devam ettirilmesi için zorunlu olması durumunda gerekli belge, kayıt ve dokümanlar ile araç ve gereçler hazırlayabilir, değiştirebilir ve kullanabilir.

f) Yabancıların ülkeye giriş ve çıkış ile vize, ikamet, çalışma izni ve sınır dışı edilmesi gibi konularda, ilgili kurum ve kuruluşlardan talepte bulunabilir.

g) Telekomünikasyon kanallarından geçen dış istihbarat, millî savunma, terörizm ve uluslararası suçlar ile siber güvenlikle ilgili verileri toplayabilir.

h) Yabancı unsurların ülkenin ve vatandaşların iletişim güvenliğini tehdit eden faaliyetlerinin engellenmesine yönelik çalışmalar yapabilir, ilgili kurum ve kuruluşlardan talepte bulunabilir.

i) MİT'te görev alan veya alacak kişilerin güvenilirliklerini ve uygunluklarını belirlemek için yalan makinası uygulaması dâhil test teknik ve yöntemlerini kullanabilir.

j) MİT mensupları görevlerini yerine getirirken ceza ve infaz kurumlarındaki tutuklu ve hükümlülerle önceden bilgi vermek suretiyle

(Çankırı Milletvekili İdris Şahin ve Niğde Milletvekili Alpaslan Kavaklıoğlu'nun Teklifi)

görüşebilir, görevinin gereği terör örgütleri dahil olmak üzere millî güvenliği tehdit eden bütün yapılarla irtibat kurabilir.”

“Yetkili ve görevli mahkeme, 26 ncı maddeye göre Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca belirlenen Ankara ağır ceza mahkemesidir.”

“Önleyici istihbarat elde etmek ve analiz yapabilmek amacıyla yukarıdaki hükümlere ve diğer kanunlardaki düzenlemelere bağlı kalmaksızın; MİT Müsteşarı veya yardımcısının onayıyla yurt dışında veya yabancılar tarafından gerçekleştirilen iletişim ile ankesörlü telefonlarla gerçekleştirilen iletişim ve MİT mensuplarının, MİT’te görev almış olanların veya görev almak üzere başvuranların iletişimi tespit edilebilir, dinlenebilir, sinyal bilgileri değerlendirilebilir, kayda alınabilir.

Bu Kanundaki görevlerin ifası ve yetkilerin kullanılmasına ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir.”

MADDE 4- 2937 sayılı Kanunun mülga 16 ncı maddesi başlığıyla birlikte aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

“Madalya

MADDE 16- Yurt içinde veya yurt dışında olağanüstü gayret ve fedakarlıkla yaptığı çalışmalar sonucunda; ülkenin ve milletin bölünmez bütünlüğünün korunmasında, Devletin yücelmesinde, millî menfaatlere katkıda ve hizmette üstün başarı ve yararlılık gösteren MİT personeline madalya verilebilir.

Birinci fıkra uyarınca verilecek madalyaların ebat, biçim ve özellikleri, kimlere ve nasıl verileceği ile bunların muhafazasına ve taşınmasına ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir.”

MADDE 5- 2937 sayılı Kanunun 19 uncu maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

(İçişleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

görüşebilir, görevinin gereği terör örgütleri dâhil olmak üzere millî güvenliği tehdit eden bütün yapılarla irtibat kurabilir.”

“Yetkili ve görevli hâkim, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca belirlenen Ankara ağır ceza mahkemesinin üyesidir.”

“Önleyici istihbarat elde etmek ve analiz yapabilmek amacıyla yukarıdaki hükümlere ve diğer kanunlardaki düzenlemelere bağlı kalmaksızın; MİT Müsteşarı veya yardımcısının onayıyla yurt dışında veya yabancılar tarafından gerçekleştirilen iletişim ile ankesörlü telefonlarla gerçekleştirilen iletişim ve MİT mensuplarının, MİT’te görev almış olanların veya görev almak üzere başvuranların iletişimi tespit edilebilir, dinlenebilir, sinyal bilgileri değerlendirilebilir, kayda alınabilir.

Bu Kanundaki görevlerin ifası ve yetkilerin kullanılmasına ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir.”

MADDE 4- 2937 sayılı Kanuna mülga 16 ncı maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki 16/A maddesi eklenmiştir.

“Madalya

MADDE 16/A- Yurt içinde veya yurt dışında olağanüstü gayret ve fedakarlıkla yaptığı çalışmalar sonucunda; ülkenin ve milletin bölünmez bütünlüğünün korunmasında, Devletin yücelmesinde, millî menfaatlere katkıda ve hizmette üstün başarı ve yararlılık gösteren MİT personeline madalya verilebilir.

Birinci fıkra uyarınca verilecek madalyaların ebat, biçim ve özellikleri, kimlere ve nasıl verileceği ile bunların kaydına, muhafazasına ve taşınmasına ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir.”

MADDE 5- 2937 sayılı Kanunun 19 uncu maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

(Çankırı Milletvekili İdris Şahin ve Niğde Milletvekili Alpaslan Kavaklıoğlu'nun Teklifi)

“MİT’e kamu kurum ve kuruluşlarından naklen atananlardan, deneme süresinde veya adaylık süresinde başarısız olanların eski kurumlarına naklen atamaları yapılır.”

MADDE 6- 2937 sayılı Kanunun 25 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 25- MİT mensupları ile emeklileri, demirbaş silahları ve zâtî silahlarını MİT Müsteşarlığı kayıtlarına geçirilmek ve MİT Müsteşarlığınca verilen belgelere işlenmek kaydıyla, meskun mahaller dahil her yerde taşıyabilirler. Bu suretle düzenlenen belgeler taşıma izni belgesi yerine geçer.”

MADDE 7- 2937 sayılı Kanunun 26 ncı maddesinin başlığı “Soruşturma izni ve yargılama” olarak değiştirilmiş ve maddeye aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

“Cumhuriyet savcıları, MİT görev ve faaliyetleri ile mensuplarına ilişkin herhangi bir ihbar veya şikâyet aldıklarında veya böyle bir durumu öğrendiklerinde MİT ile temasa geçerler. Konunun MİT’in görev ve faaliyetlerine ilişkin olduğunun anlaşılması veya belgelendirilmesi üzerine adli yönden başkaca bir işlem yapılmaz ve herhangi bir koruma tedbiri uygulanmaz.

İsimsiz, imzasız, adressiz yahut takma adla yapıldığı anlaşılan ya da belli bir olayı ve nedeni içermeyen, delilleri ve dayanakları gösterilmeyen ihbar ve şikâyetler Cumhuriyet savcılarınca işleme konulmaz.

Bu Kanun kapsamına giren suçlar ile MİT mensuplarının görev suçlarına ilişkin yargılamaları yapmaya Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca belirlenen Ankara ağır ceza mahkemesi yetkilidir. Ancak MİT Müsteşarı hakkındaki yargılama Yargıtay ilgili dairesince yapılır.

Aynı konuya ilişkin yeniden soruşturma yapılamaz.

(İçişleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

“MİT’e kamu kurum ve kuruluşlarından naklen atananlardan, deneme süresinde veya adaylık süresinde başarısız olanların eski kurumlarına naklen atamaları yapılır.”

MADDE 6- 2937 sayılı Kanunun 25 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 25- MİT mensupları ile emeklileri, demirbaş silahları ve zâtî silahlarını MİT Müsteşarlığı kayıtlarına geçirilmek ve MİT Müsteşarlığınca verilen belgelere işlenmek kaydıyla, meskûn mahaller dâhil her yerde taşıyabilirler. Bu suretle düzenlenen belgeler taşıma izni belgesi yerine geçer.”

MADDE 7- 2937 sayılı Kanunun 26 ncı maddesinin başlığı “Soruşturma izni ve yargılama” olarak değiştirilmiş ve maddeye aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

“Cumhuriyet savcıları, MİT görev ve faaliyetleri ile mensuplarına ilişkin herhangi bir ihbar veya şikâyet aldıklarında veya böyle bir durumu öğrendiklerinde MİT ile temasa geçerler. Konunun MİT’in görev ve faaliyetlerine ilişkin olduğunun anlaşılması veya belgelendirilmesi üzerine adli yönden başkaca bir işlem yapılmaz ve herhangi bir koruma tedbiri uygulanmaz.

İsimsiz, imzasız, adressiz yahut takma adla yapıldığı anlaşılan ya da belli bir olayı ve nedeni içermeyen, delilleri ve dayanakları gösterilmeyen ihbar ve şikâyetler, Cumhuriyet savcılarınca işleme konulmaz.

Bu Kanun kapsamına giren suçlar ile MİT mensuplarının görev suçlarına ilişkin yargılamaları yapmaya Ankara ağır ceza mahkemeleri yetkilidir. Ancak MİT Müsteşarı hakkındaki yargılama Yargıtay ilgili dairesince yapılır.

Aynı konuya ilişkin yeniden soruşturma yapılamaz.

(Çankırı Milletvekili İdris Şahin ve Niğde Milletvekili Alpaslan Kavaklıoğlu'nun Teklifi)

MİT mensupları ile istihbarat hizmetlerine yardımları tevsik edilenler ve bunların eş, çocuk, ana, baba ve kardeşleri MİT Müsteşarının onayıyla 12/4/1991 tarihli ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununda yer alan koruma tedbirlerinden yararlandırılır.

MİT mensuplarının görevlerini yerine getirirken, görevin niteliği gereği veya görevin ifası sebebiyle diğer kişilere vermiş oldukları zararlar idare tarafından tazmin edilir. Tazmin, zararın göreve ilişkin bir husustan doğması ve ilgili personelin kasıt veya ağır kusurunun bulunmaması halinde rücu işlemine konu edilmez.

Türk vatandaşları hariç olmak üzere, tutuklu veya hükümlü bulunanlar, milli güvenliğin veya ülke menfaatlerinin gerektirdiği hallerde Dışişleri Bakanının talebi üzerine, Adalet Bakanının teklifi ve Başbakanın onayı ile başka bir ülkeye iade edilebilir veya başka bir ülkede tutuklu ve hükümlü bulunanlar ile takas edilebilir.”

MADDE 8- 2937 sayılı Kanunun 27 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 27- Millî İstihbarat Teşkilatının görev ve faaliyetlerine ilişkin bilgi ve belgeleri, yetkisiz olarak alan, temin eden, çalan, sahte olarak üreten, bunlar üzerinde sahtecilik yapan, bunları yok eden, tahrip eden veya geçici de olsa tahsis olundukları yerden başka yerde kullanan kişiye dört yıldan on yıla kadar hapis cezası verilir.

Millî İstihbarat Teşkilatı mensuplarına ilişkin bilgi ve belgeleri ele geçiren, sahte olarak üreten, bunlar üzerinde sahtecilik yapan, bulunduran, kaydeden, bir başkasına veren veya yayan kişiye üç yıldan yedi yıla kadar hapis cezası verilir.

Birinci ve ikinci fıkra kapsamındaki bilgi ve belgelerin; radyo, televizyon, internet, sosyal medya, gazete, dergi, kitap ve diğer tüm medya

(İçişleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MİT mensupları ile istihbarat hizmetlerine yardımları tevsik edilenler ve bunların eş, çocuk, ana, baba ve kardeşleri MİT Müsteşarının onayıyla 12/4/1991 tarihli ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununda yer alan koruma tedbirlerinden yararlandırılabilir.

MİT mensuplarının görevlerini yerine getirirken, görevin niteliği gereği veya görevin ifası sebebiyle diğer kişilere vermiş oldukları zararlar idare tarafından tazmin edilir. Tazmin, zararın göreve ilişkin bir husustan doğması ve ilgili personelin kasıt veya ağır kusurunun bulunmaması hâlinde rücu işlemine konu edilmez.

Türk vatandaşları hariç olmak üzere, tutuklu veya hükümlü bulunanlar, milli güvenliğin veya ülke menfaatlerinin gerektirdiği hâllerde Dışişleri Bakanının talebi üzerine, Adalet Bakanının teklifi ve Başbakanın onayı ile başka bir ülkeye iade edilebilir veya başka bir ülkede tutuklu ve hükümlü bulunanlar ile takas edilebilir.”

MADDE 8- 2937 sayılı Kanunun 27 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 27- Millî İstihbarat Teşkilatının görev ve faaliyetlerine ilişkin bilgi ve belgeleri, yetkisiz olarak alan, temin eden, çalan, sahte olarak üreten, bunlar üzerinde sahtecilik yapan ve bunları yok eden kişiye dört yıldan on yıla kadar hapis cezası verilir.

Millî İstihbarat Teşkilatı mensuplarına ilişkin bilgi ve belgeleri ele geçiren, sahte olarak üreten, bunlar üzerinde sahtecilik yapan, bulunduran, kaydeden, bir başkasına veren veya yayan kişiye üç yıldan yedi yıla kadar hapis cezası verilir.

Birinci ve ikinci fıkra kapsamındaki bilgi ve belgelerin; radyo, televizyon, internet, sosyal medya, gazete, dergi, kitap ve diğer tüm medya

(Çankırı Milletvekili İdris Şahin ve Niğde Milletvekili Alpaslan Kavaklıoğlu'nun Teklifi)

araçları ile her türlü yazılı, görsel, işitsel ve elektronik kitle iletişim araçları vasıtasıyla yayımlanması, yayılması veya açıklanması halinde süreli veya süresiz yayın sahibi, içerik sağlayıcı, eser sahibi, muhabir, yazar, sorumlu müdür, yayımcı ve basımcı ile yayanlar hakkında üç yıldan on iki yıla kadar hapis cezası verilir.

Bu Kanun kapsamındaki görev ve yetkilerin kullanılmasına engel olan kişiye üç yıldan beş yıla kadar hapis cezası verilir.

Bu Kanun kapsamında talep edilen bilgi, belge ve verileri vermeyen kişilere iki yıldan dört yıla kadar hapis cezası verilir.”

MADDE 9- 2937 sayılı Kanununun 28 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 28- Bu Kanunda MİT’e verilen görev ve yetkiler çerçevesinde yapılan her türlü talep öncelikli olarak yerine getirilir, bu talepleri yerine getirenlerin hukuki ve cezai sorumluluğu doğmaz.

Bu Kanun ile diğer kanunlarda aynı konuyu düzenleyen farklı hükümler bulunması halinde bu Kanun hükümleri uygulanır.

Bu Kanunda yazılı yetkilerin kullanılmasını ihmal veya suistimal suretiyle önleyen kamu görevlileri hakkında 27 nci madde hükümleri ile Türk Ceza Kanununun ilgili hükümleri uygulanır.”

MADDE 10- 2937 sayılı Kanununun 29 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 29- MİT mensupları ile MİT’te görev yapmış olanlar, MİT’in görev ve faaliyetlerine ilişkin hususlarda tanıklık yapamaz. Ancak, Devletin çıkarlarının zorunlu kıldığı hallerde MİT mensuplarının tanıklığı MİT Müsteşarının, MİT Müsteşarının tanıklığı ise Başbakanın iznine bağlıdır.”

(İçişleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

araçları ile her türlü yazılı, görsel, işitsel ve elektronik kitle iletişim araçları vasıtasıyla yayımlanması, yayılması veya açıklanması hâlinde süreli veya süresiz yayın sahibi, içerik sağlayıcı, eser sahibi, muhabir, yazar, sorumlu müdür, yayımcı ve basımcı ile yayanlar hakkında üç yıldan dokuz yıla kadar hapis cezası verilir.

Bu Kanun kapsamındaki görev ve yetkilerin kullanılmasına engel olan kişiye üç yıldan beş yıla kadar hapis cezası verilir.

Bu Kanun kapsamında talep edilen bilgi, belge ve verileri vermeyen kişilere iki yıldan dört yıla kadar hapis cezası verilir.”

MADDE 9- 2937 sayılı Kanununun 28 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 28- Bu Kanunda MİT’e verilen görev ve yetkiler çerçevesinde yapılan her türlü talep öncelikli olarak yerine getirilir, bu talepleri yerine getirenlerin hukuki ve cezai sorumluluğu doğmaz.

Bu Kanun ile diğer kanunlarda aynı konuyu düzenleyen farklı hükümler bulunması hâlinde bu Kanun hükümleri uygulanır.

Bu Kanunda yazılı yetkilerin kullanılmasını ihmal veya suistimal suretiyle önleyen kamu görevlileri hakkında 27 nci madde hükümleri ile Türk Ceza Kanununun ilgili hükümleri uygulanır.”

MADDE 10- 2937 sayılı Kanununun 29 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 29- MİT mensupları ile MİT’te görev yapmış olanlar, MİT’in görev ve faaliyetlerine ilişkin hususlarda tanıklık yapamaz. Ancak, Devletin çıkarlarının zorunlu kıldığı hallerde MİT mensuplarının tanıklığı MİT Müsteşarının, MİT Müsteşarının tanıklığı ise Başbakanın iznine bağlıdır.”

(Çankırı Milletvekili İdris Şahin ve Niğde Milletvekili Alpaslan Kavaklıoğlu'nun Teklifi)

MADDE 11- 2937 sayılı Kanununun 30 uncu maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Kamu kurum ve kuruluşları ile diğer kurum ve kuruluşlar, bu Kanunda yazılı görevlerin yerine getirilmesi sırasında ihtiyaç duyulan hallerde, kullanımında bulunan her türlü malzeme, ekipman, teçhizat ve cihazı diğer kanunların bu konudaki düzenlemelerine bakılmaksızın MİT'e devredebilirler.”

MADDE 12- 2937 sayılı Kanuna aşağıdaki madde eklenmiştir.

“EK MADDE 1- Teşkilat uhdesindeki istihbari nitelikteki bilgi, belge, veri ve kayıtlar ile yapılan analizler Türk Ceza Kanununun İkinci Kitap Dördüncü Kısım Dört, Beş, Altı ve Yedinci Bölümünde yer alan suçlar hariç olmak üzere, adli soruşturma ve kovuşturmalarda istenemez.

6 ncı maddenin birinci fıkrasının (e) bendine göre kimlikleri değiştirilenler, MİT'in görev ve faaliyetlerine yardımcı olanlar veya istihbarat hizmetlerinde istifade edilenler, kamu görevlisi olup olmadıklarına bakılmaksızın, görev, faaliyet ve yardımları sebebiyle sorumlu tutulamaz.

Teşkilat uhdesindeki bilgi ve belgelerin gizlilik derecelerinin ve sürelerinin tespit edilmesine, birim ve kısımlara ayrılmasına, kullanıma veya paylaşıma açılmasına ve bunların akademik çalışmalar ile her türlü yayın ve edebi eserde kullanılmasına Müsteşar tarafından oluşturulacak bir Komisyonca karar verilir.”

MADDE 13- 7/11/1985 tarihli ve 3238 sayılı Savunma Sanayii Müsteşarlığının Kurulması ve 11 Temmuz 1939 Tarih ve 3670 Sayılı Millî Piyango Teşkiline Dair Kanunun İki Maddesi ile 23 Ekim 1984 Tarih ve 3065 Sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun Bir Maddesinde

(İçişleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 11- 2937 sayılı Kanununun 30 uncu maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Kamu kurum ve kuruluşları ile diğer kurum ve kuruluşlar, bu Kanunda yazılı görevlerin yerine getirilmesi sırasında ihtiyaç duyulan hâllerde, kullanımlarında bulunan her türlü malzeme, ekipman, teçhizat ve cihazı, diğer kanunların bu konudaki düzenlemelerine bakılmaksızın MİT'e geçici olarak tahsis edebilir veya bedelsiz devredebilirler.”

MADDE 12- 2937 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 1- Millî İstihbarat Teşkilatı uhdesindeki istihbari nitelikteki bilgi, belge, veri ve kayıtlar ile yapılan analizler, Türk Ceza Kanununun İkinci Kitap Dördüncü Kısım Yedinci Bölümünde yer alan suçlar hariç olmak üzere, adli mercilerce istenemez.

6 ncı maddenin birinci fıkrasının (e) bendine göre kimlikleri değiştirilenler, MİT'in görev ve faaliyetlerine yardımcı olanlar veya istihbarat hizmetlerinde istifade edilenler, kamu görevlisi olup olmadıklarına bakılmaksızın; görev, faaliyet ve yardımları sebebiyle sorumlu tutulamaz.

Teşkilat uhdesindeki bilgi ve belgelerin gizlilik derecelerinin ve sürelerinin tespit edilmesine, birim ve kısımlara ayrılmasına, kullanıma veya paylaşıma açılmasına ve bunların akademik çalışmalar ile her türlü yayın ve edebi eserde kullanılmasına Müsteşar tarafından oluşturulacak bir Komisyonca karar verilir.”

MADDE 13- 7/11/1985 tarihli ve 3238 sayılı Savunma Sanayii Müsteşarlığının Kurulması ve 11 Temmuz 1939 Tarih ve 3670 Sayılı Millî Piyango Teşkiline Dair Kanunun İki Maddesi ile 23 Ekim 1984 Tarih ve 3065 Sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun Bir Maddesinde

(Çankırı Milletvekili İdris Şahin ve Niğde Milletvekili Alpaslan Kavaklıoğlu'nun Teklifi)

Değişiklik Yapılması Hakkında Kanununun 10 uncu maddesinin ikinci fıkrasına aşağıdaki cümleler eklenmiştir.

“Ancak, doğrudan Millî İstihbarat Teşkilatınca tedarik edilmesi uygun görülen istihbarat ve güvenlik amaçlı ihtiyaçlar için gereken kaynak, MİT Müsteşarının teklifi, Millî Savunma Bakanının uygun görüşü ve Başbakanın onayıyla, Savunma Sanayii Destekleme Fonundan Millî İstihbarat Teşkilatı adına açılmış olan hesaplara aktarılır. Aktarılan bu tutarlar, Millî İstihbarat Teşkilatının tabi olduğu mevzuat hükümlerine göre harcanır.”

MADDE 14- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 15- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

(İçişleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Değişiklik Yapılması Hakkında Kanununun 10 uncu maddesinin ikinci fıkrasına aşağıdaki cümleler eklenmiştir.

“Ancak, doğrudan Millî İstihbarat Teşkilatınca tedarik edilmesi uygun görülen istihbarat ve güvenlik amaçlı ihtiyaçlar için gereken kaynak, MİT Müsteşarının teklifi, Millî Savunma Bakanının uygun görüşü ve Başbakanın onayıyla, Savunma Sanayii Destekleme Fonundan Millî İstihbarat Teşkilatı adına açılmış olan hesaplara aktarılır. Aktarılan bu tutarlar, Millî İstihbarat Teşkilatının tabi olduğu mevzuat hükümlerine göre harcanır.”

MADDE 14- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 15- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

